

Proletari din toate țările, uniți-nă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ



Nr. 3 (139)

Anul VII
18 Ianuarie 1958

Moment dificil la
„Drumeții veseli”...

Fotografie de
A. LOVINESCU



**fotocronica
FLACARII**

LA SESIUNEA MARI ADUNĂRI NAȚIONALE A R.P.R.

La 11 ianuarie 1958 a avut loc Sesiunea Marii Adunări Naționale a R.P.R., în cadrul căreia a fost ales noul președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale. Luând cuvântul, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej l-a propus pentru această înaltă funcție pe tovarășul Ion Gheorghe Maurer, vechi membru al Partidului Comunist Român. „Tovarășul Ion Gheorghe Maurer este o personalitate cunoscută — a spus în cuvântul său tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej. Intellectual devotat poporului său, el s-a ridicat împotriva regimului burghezo-moșieresc și de aproape 30 ani a luat parte la acțiunile politice ale clasei muncitoare”.

Trecându-se la vot, deputații Marii Adunări Naționale au ales în unanimitate pe tovarășul Ion Gheorghe Maurer ca președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale a R.P.R.

În cadrul aceleiași sesiuni s-a prezentat proiectul de lege pentru modificarea art. 35 din Constituția R.P.R., care prevede că Prezidiul Marii Adunări Naționale va avea trei vicepreședinți, în loc de doi, și 14 membri, numărul total al membrilor Prezidiului rămânând tot 19. Au fost propuși și aleși: ca vicepreședinte al Prezidiului, deputatul acad. Mihail Ralea, iar ca membru al Prezidiului, deputatul Florian Dănălache.

În fotografie: aspect din sală în timpul sesiunii.

Fotografie de A. LOVINESCU



CANDIDATUL CARTIERULUI

Își mângâie țepii bărbii peste care, pare-se, nu trecuse briciul de o zi și se hotără să se așeze pe o bancă, undeva în fund. Nu-și dezbracă lodenul, dar strînsoarea fularului o înlătură. Părea puțin obosit. Poate nu avusese timp să se odihnească. Poate.

Iar acum... Acum oamenii se înghesuie în jurul lui.

Ion Ardeleanu pare oare-

cum stînjnit. Observi lesne că n-are rutină protocolară. Strîngerile de mînă, felicitările îl copleșesc; fotoreporterul îi dă tircoale, iar Ardeleanu zîmbește timid. „De fapt, de vină e emoția” — mă asigură o cetățeană de lângă mine. Are dreptate tovarășa. Emoția e de vină. Dar de ce-l emoționează tovarășul Ardeleanu?

Probabil că dumneavoastră știți: ați citit doar

titlul reportajului și secretul a încetat să mai fie... secret. Cînd a venit la adunare în clubul acesta din inima Dudeștiului, tovarășul Ardeleanu era însă mai puțin informat decît cititorii acestor rînduri și de aceea dînsul avea tot dreptul să fie emoționat cînd a auzit că este candidat F.D.P. în circumscripția electorală raională nr. 86. Discursuri lungi nu s-au rostit. Din primul rînd s-a ridicat un bărbat și a făcut propunerea:

— Noi, cei din cartier, ne-am gîndit să-l propunem candidat pe tovarășul Ardeleanu, muncitor la fabrica „Flacăra Roșie”. Îl cunoaștem bine. Om tînăr, fruntaș în muncă și un harnic gospodar...

„Îl propun pe tovarășul Ion Ardeleanu, muncitor la fabrica „Flacăra Roșie”, drept candidat al circumscripției noastre, nr. 86”, a spus cetățeanul Radu Claudiu la adunarea din cartierul său.

Tovarăși de muncă și cetățeni din cartier îl felicită pe tovarășul Ion Ardeleanu pentru desemnarea lui drept candidat în alegerile de la ← 2 martie 1958.

pundă și întrebărilor ziaristului.

Ardeleanu dă din umeri: — Ce să-ți spun? Eu muncesc în secția vegetală. Sînt comunist...

Aplauze. Ardeleanu e cuprins de emoție. Aprinde o țigară. Cetățenii vorbesc, îl laudă pe cel propus și-i promet sprijinul lor. Mulți îi sînt și vecini, și tovarăși de muncă. Înfrigorat, îmi pregătesc întrebările apropiatului reportaj.

— Nu o să fac promisiuni de dragul promisiunilor. Voi dovedi însă dragoste pentru cartier...

Candidatul s-a așezat înapoi pe banca din fund. Fusese zgîrcit la cuvinte. Semn bun. Probabil că preferă faptele...

Pînă la urmă, însă, n-a scăpat: a trebuit să răs-

Cuvinte simple. Sînt ale unui om simplu. Ardeleanu n-are la activul lui eroisme spectaculoase, dar modestia lui nu ne poate împiedica să-i cunoaștem hărnicia, rodnicia eforturilor, simțul gospodăresc, adică ceea ce conferă unui constructor al socialismului prețuirea deplină a tovarășilor săi. Tînărul muncitor, venit în București de prin părțile Zalăului, are un certificat foarte grăitor: panoul de onoare al fabricii, pe care fotografia lui apare permanent.

Eugeniu OBREA

Fotografii de N. SCARLET



În sala cinematografului „Înfrățirea între popoare” din Capitală, în cadrul unei însuflețite adunări cetățenești a fost propus drept candidat al F.D.P. Eroul Muncii Socialiste Ștefan Lungu.

După 2 ANI

Fotoreportaj de A. MIHAILOPOL

Dacă nu ești total indiferent față de ce se petrece în jurul tău, nu se poate să nu-ți dai seama că în ultimii ani peisajul urban al Ploeștilor s-a schimbat într-un fel. Și dacă te informezi ce se mai pregătește în această direcție, afli pe dată că nu va trece multă vreme și transformările vor deveni și mai vizibile. Proiectanții au lucrat de zor la realizarea unui plan urbanistic al unui adevărat oraș modern. Centrul orașului de azi va fi complet transformat, și asta începând chiar din această primăvară...

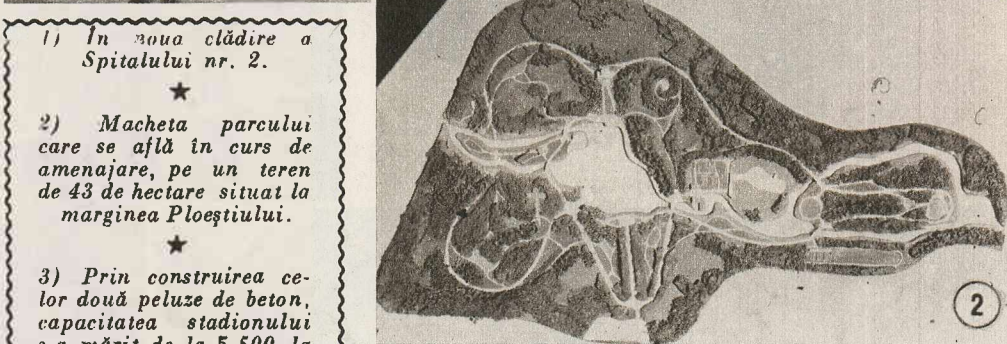
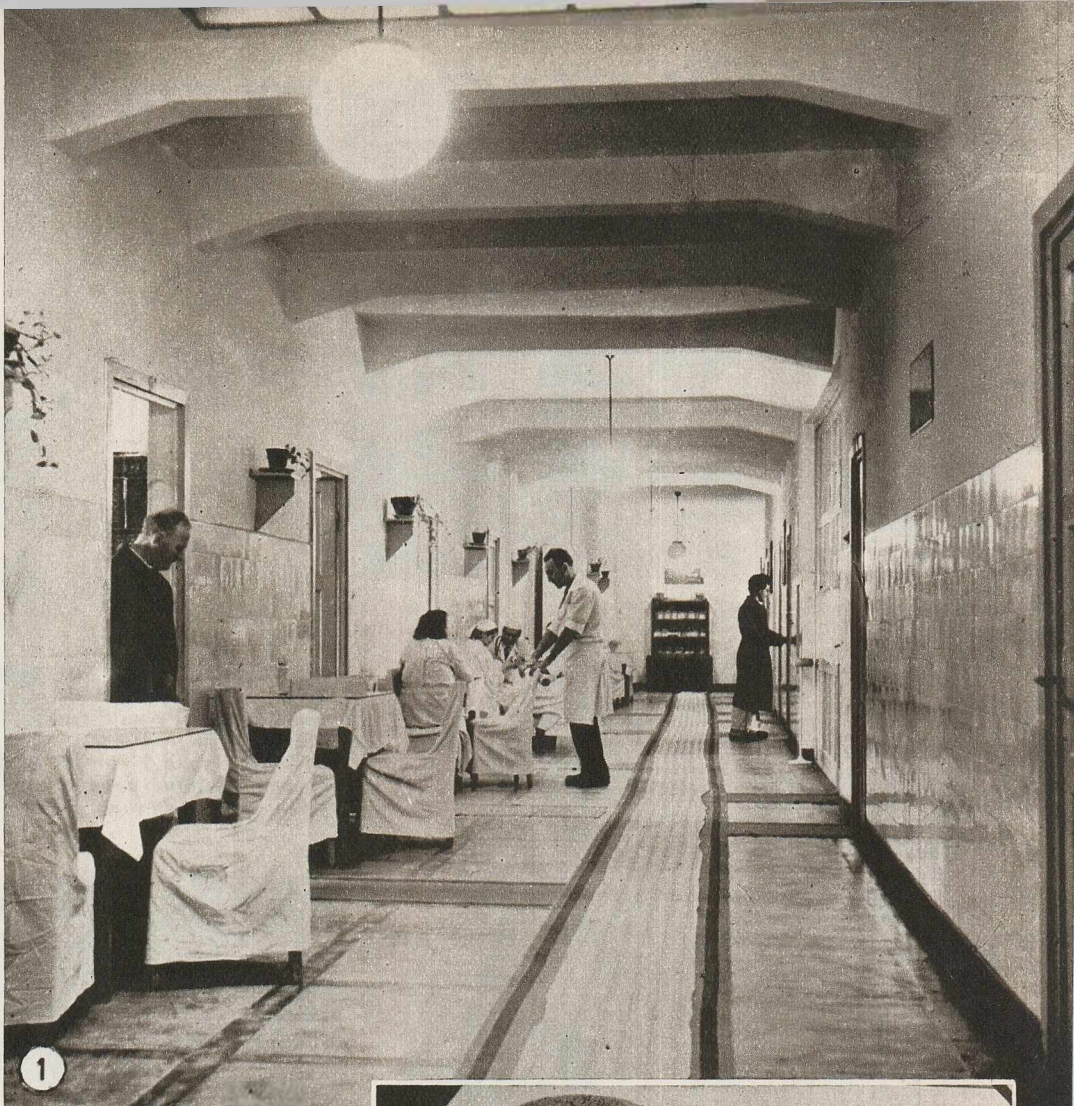
Am poposit la Ploești zilele trecute, cu intenția de a afla ce realizări are sfatul orașenesc în ultimii doi ani, adică de la ultimele alegeri de deputați în sfaturile populare. Tovarășul Vidroiu Ioan, președintele Sfatului popular orașenesc, cărui m-am adresat, ne-a invitat să facem o plimbare pe străzi, să vedem toate aceste realizări la fața locului.

Chiar în plin centru este o casuță — cea mai veche din oraș — zidită prin secolul al XVIII-lea. Ruinată de scurgerea anilor, casa este acum în renovare: aici va fi muzeul istoric al orașului. Această lucrare oglindește grija pentru cunoașterea trecutului. Presentul este și el „prezent” în ce privește construcțiile: câteva străzi mai departe, altă lucrare: se construiesc case noi. Sînt blocuri muncitorești, cărora li se fac lucrările de finisare. 128 de apartamente își așteaptă locatarii. Dacă ar fi să facem bilanțul construcțiilor și renovărilor din ultimii doi ani, acesta ar fi următorul. 14 blocuri, amenajarea Teatrului de Stat, o aripă nouă la maternitate, o clădire nouă, cu 60 de paturi, la Spitalul nr. 2, mărirea stadionului sportiv prin construirea a două peluze de beton, clădirea unei școli de șapte ani etc.

Cartierele orașului au fost înzestrate cu o rețea de apă de 10 km, cu 7 km conducte de gaze și peste 6 km de canalizare.

Acțiunile Sfatului popular orașenesc au fost sprijinite cu entuziasm de către cetățeni. De la ultimele alegeri de deputați în sfaturile populare și pînă acum, ei au efectuat peste 400.000 ore de muncă voluntară.

Toate acestea sînt cifre și date seci. Ele ne vorbesc însă cu multă putere de convingere despre ceea ce se poate înfăptui cînd există inițiativă și legături puternice cu masele.



1) În noua clădire a Spitalului nr. 2.

2) Macheta parcului care se află în curs de amenajare, pe un teren de 43 de hectare situat la marginea Ploeștilui.

3) Prin construirea celor două peluze de beton, capacitatea stadionului s-a mărit de la 5.500, la 22.000 de locuri.

4) În ultimii doi ani, s-au executat lucrări de canalizare de peste șase kilometri.





Pentru ornamentarea cu flori a oraşului, s-au construit patru sere noi. ←



Clădirea noii şcoli de 7 ani, terminată anul trecut. →



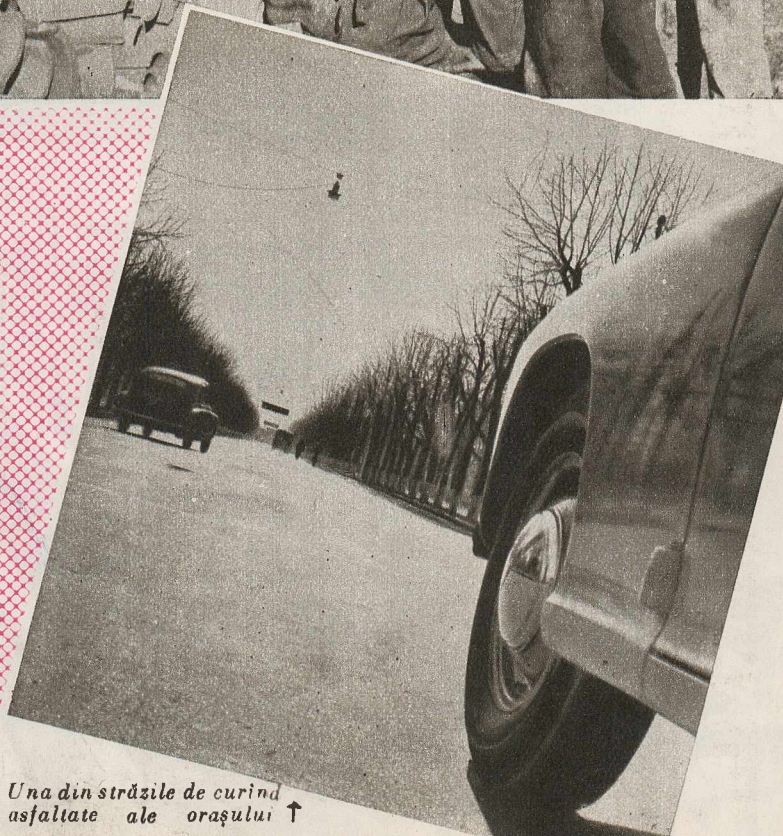
În ultimii doi ani au fost date în folosinţă 239 de apartamente. Pe unul din şantierele de construcţii, Vidroiu Ioan, preşedintele Sfatului popular ordşenesc, stă de vorbă cu muncitorii. ↓



În această casă, cea mai veche din Ploeşti, va fi amenajat muzeul istoric al oraşului. ↓



Pe alte 50 de străzi din oraş a fost exinsă reţeaua electrică.



Una din străzile de curînd asfaltate ale oraşului ↑



La 900 m adâncime apa proaspătă și rece te înviorează.



Am coborât în minele Aninei, cele mai adânci din țară: unele galerii și abataje se află la aproape 900 de metri adâncime de la gura puțului.

Puțul pe care coborim, puțul principal al Aninei, a fost de curând refăcut și adâncit. Străbătem zone de căldură și frig, de uscăciune și umezeală. Întinericul e fulgerat pe alocuri de lumini: gurile orizonturilor. Zgomotele metalice care ne acompaniază sînt stridente, unice și par din altă lume! La un moment dat cineva smucește de sus colivia. Tălpile încep să simtă existența și duritatea podelei, iar trupul, nevoia mișcărilor. Am ajuns. Sintem la 820 de metri sub pămînt. Puțul e rotund, larg și căptușit cu ciment. Pare o lucrare fantastică. Sub noi, sub locul unde ne-am oprit, se aude zgomotul unei căderi de apă. Apa inundă fundul puțului. Oamenii se străduiesc s-o scoată cu pompe uriașe. Li văd jos, agățați de perete, manipulînd furtunuri. Parcă-s în inima pămîntului.

...Răzvrătiri geologice ciudate au împrăștiat cărbunele Aninei în cele mai diverse straturi și direcții. Capriciile naturii au făcut din aceste mine exploatări grele și primejdioase. Omul se bate cumplit pentru cărbune. De la galeriile principale pînă la locurile de lucru, calea minerilor e uneori mai anevoioasă decît munca propriu-zisă.

După ce am cotit prin cîteva galerii cimentate, în care numai curentul năprasnic constituia un obstacol, ne-am oprit la intrarea unei galerii care făcea legătură cu un abataj de exploatare...

Galeria este de fapt un cotlon de coborire la o înclinație care, uneori, se confundă cu verticala. Corpul îmi încape cu greutate în el. Ne frecăm în coborire de straturi de cărbune. Cobor imediat după tovarășul meu, inginerul Munteanu, și mă feresc cu teama — justificată, pentru un „intrus” — să nu primesc în cap vreun bulgăre de cărbune. Dar pe cap avem căști metalice de protecție. Coborim, ne agățăm, uneori ne învîrtim pentru a ne face loc. În sfîrșit, zărim luminița

Mînerul Emil Mastalici.



ANINA
MINE
ADÂNCI
ȘI
CĂRBUNE

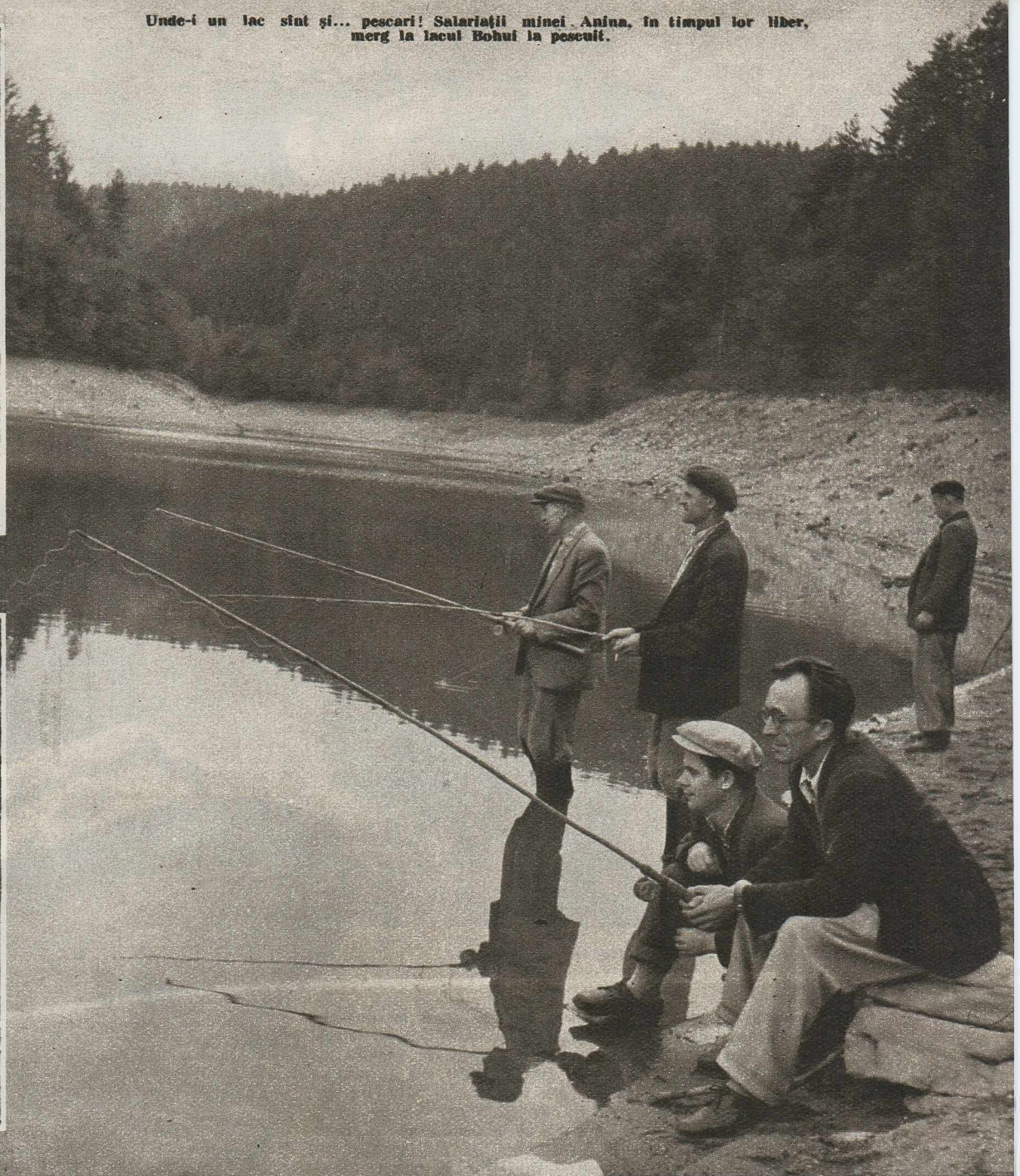
Unde-i un lac stat și... pescari! Salariații minei Anina, în timpul lor liber, merg la lacul Bohul la pescuit.



... aici vom tăia o nouă galerie!



sanatoriul de noapte al minerilor



VĂ AMINTIȚI?



Instantaneul nostru reprezintă un moment caracteristic, luat la sfârșitul anului 1938. În fața sediului unor ziare a fost postată o sentinela. Motivul: guvernul suprima ultimele rămășițe ale presei democratice.

Așa arăta mult trîmbițata libertate a presei în timpul regimului burghezo-moșieresc.

abatajului. Sîntem la 860 de metri. Am coborît deci, pe cotlonul vertical, 40 de metri.

Minerul din abataj, Emil Mastalici, ne primește cam supărat: îl stingherim din lucru. Îi așteptăm și pe ceilalți tovarăși ai noștri, îi ajutăm să coboare, ne înghesuim unii în alții, în tăcere. În abatajul mic mai zărim două siluete, lungite pe spate într-un colț. Sînt doi activiști, care au venit să discute cu mine, în abataje, despre sistemul de salarizare îmbunătățit.

Nici nu se putea o idee mai bună. Sus, la lumina zilei, ai altă optică asupra muncii din mină. Aici e altceva.

Mastalici e deștept și vioi. Limbajul lui e cit se poate de pitoresc. Lucrează la Anina de 10 ani. Sistemul de salarizare și normare îmbunătățit îi convine foarte și o spune pe șleau:

— Mina nu-i șagă și minieritul nu-i plimbare. Iar la Anina... e mai dihai ca nicăieri.

...Ne mai despart vreo zece metri de limita celor 900. E o căldură de infern. Minerii aceștia, care lucrează în pielea goală, numai cu casca pe cap, sînt harnici și conștiincioși. La vorbă sînt zgîrciți. Nu fac teorii și nici nu idealizează munca. Ilie Ungureanu îmi spune că a cîștigat luna

trecută 2.500 de lei, iar luna asta vrea să treacă de 3.000.

— Ce faci cu banii? — Întrebă unul dintre noi, în mod inutil.

— Îi cheltuiesc. Mînc, beau, mă distrez, îmi aranjez casa. Bani să fie, că ai ce face cu ei!

La capătul unei galerii, alți doi mineri. Ion Mihnea, în jurul lui 50 de ani, și Vasile Mihnea, un flăcăiandru. Lucrează la înaintare în piatră.

— Merge treaba? — întrebă din nou cineva. Nu-i pericol?

— Dacă-mpingi, mere — răspunde bătrînul. Iar primejdii, și sus la lumină sînt destule. Dar amu sîntem mai feriți... Înainte nimeni nu ne purta de grijă. Omul era pus să lucre ca un orbete. Viața ori moartea minerului erau pentru domni totuna...

Cuvintele bătrînului miner îmi sunau în urechi în timp ce urcam spre lumină. Ele oglindeau condițiile noi în care muncesc minerii, apărați de accidente, simțînd zi de zi grija ce li se poartă. Acolo, în inima pămîntului, în negura de piatră, adevărul acesta licărește neconținut în sufletul minerilor.

C. CONSTANTIN

Fotografii de S. STEINER

In limba băstinașilor, Indonezia — țara celor peste 1.000 de insule — se numește Nusantara.

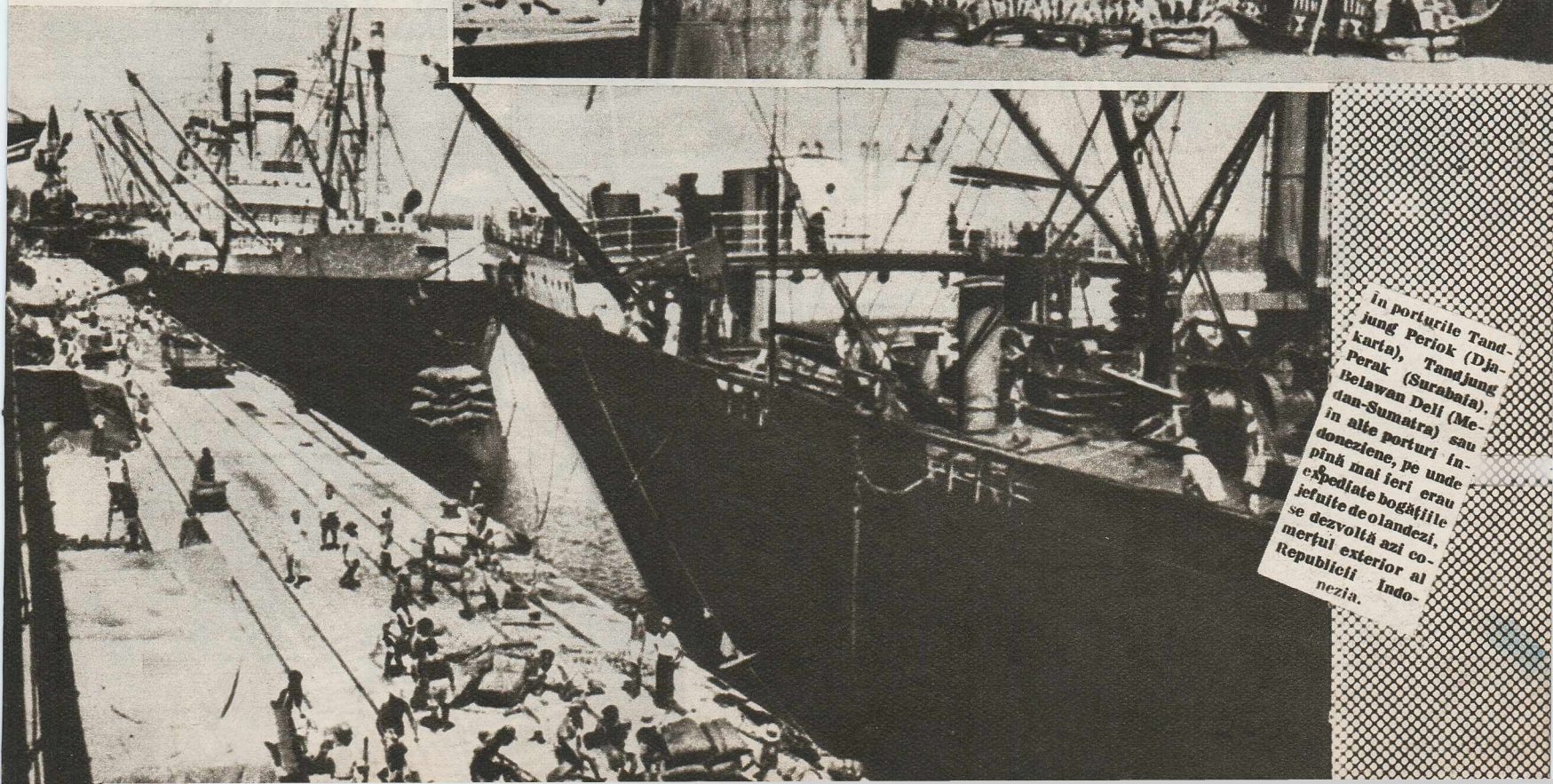
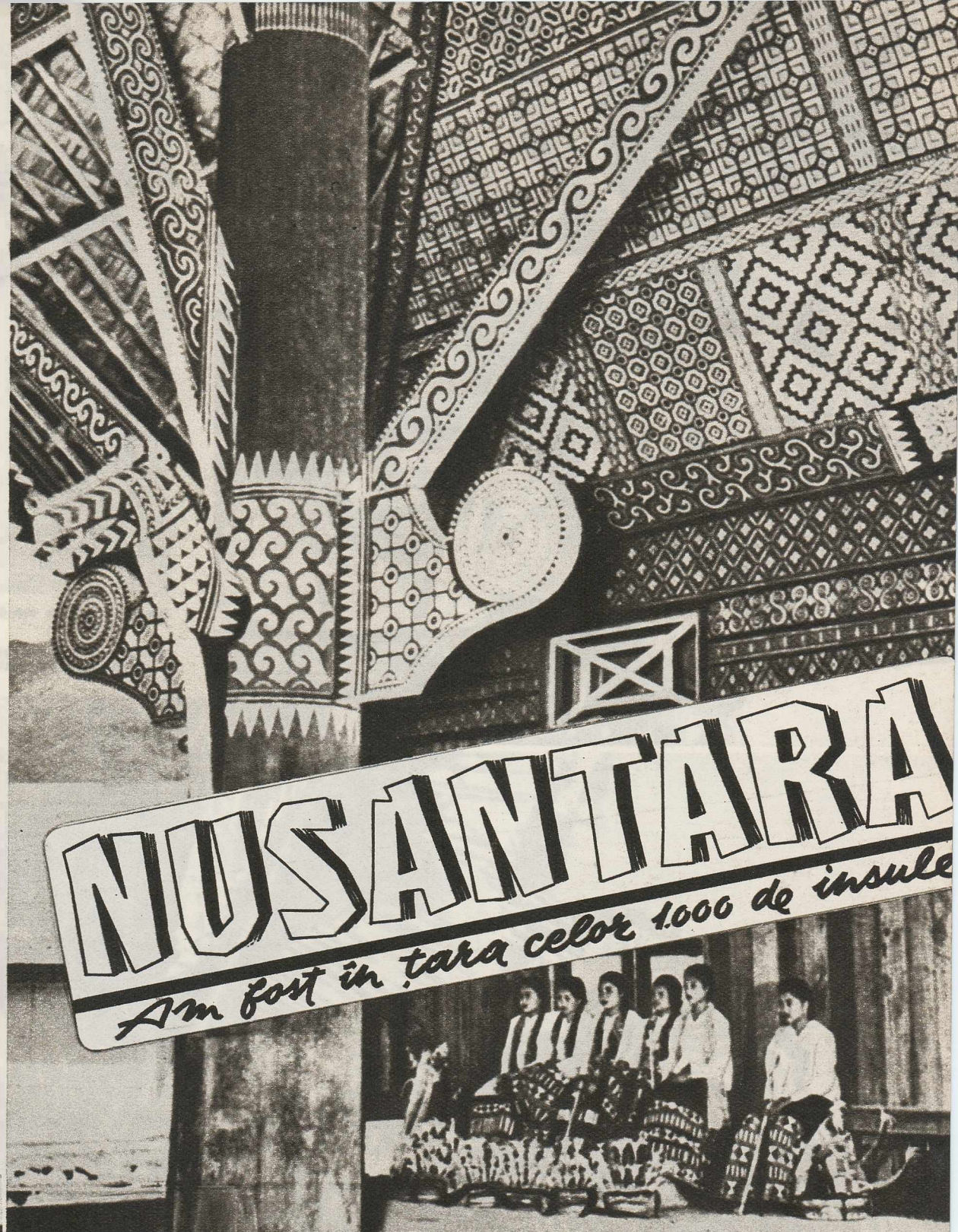
Am străbătut cu avionul, cu mașina și, bineînțeles, pe jos, citeva din insulele acestei imense țări — Sumatra, Borneo, Jawa. În satele din junglă — acolo unde totul se naște, se dezvoltă și moare în mijlocul unei vegetații luxuriante — pe întinsele plantații de cauciuc sau palmieri de ulei, în marile centre industriale din Jawa, pe bulevardele largi din Djakarta, a căror animație este de-a dreptul surprinzătoare, i-am cunoscut pe indonezieni așa cum sînt: oameni harnici, dîrzi, patrioți înflăcărați, care știu să iubească dar și să urască, care știu să lupte, să se sacrifice pentru patria lor.

Pe oriunde am trecut prin Indonezia, am fost martorii disprețului și urii pe care le nutresc indonezianii față de cei ce i-au umilit și jefuit timp de peste 350 ani — colonialiștii olandezi.

Hotărîrea celor 83 de milioane de indonezieni de a se elibera de sub jugul colonialist a mocrnit vreme îndelungată, dar ea s-a transformat în ultima vreme într-o erupție vulcanică a miniei populare. Poporul din Nusantara, însetat de libertate, a pornit lupta deschisă pentru independență, pentru izgonirea totală a olandezilor, pentru luarea în stăpînire a imenselor bogății ale țării lui. Și în lupta sa poporul indonezian se bucură de simpatia și admirația tuturor celor care iubesc libertatea și pacea.

„Ce vor zice colonialiștii olandezi pierzînd comoara din care se înfruptă de veacuri, îi privește. Noi cucerim viața noastră, libertatea și nu vom ezita să cucerim chiar prin luptă propriile noastre bogății, propria noastră țară”. Sînt cuvintele unui băstinaș, un om simplu, muncitor pe o plantație de cauciuc din Sumatra. Călătorînd prin Indonezia, am înțeles că aceste cuvinte corespund năzuințelor tuturor indonezienilor.

Ing. N. DOBRESCU



In porturile Tandjung Perlok (Djakarta), Tandjung Perak (Surabaya), Belawan Deli (Medan-Sumatra) sau in alte porturi indoneziene, pe unde expedițiile bogății erau jefuite de olandezi, se dezvoltă azi comerțul exterior al Republicii Indonezia.



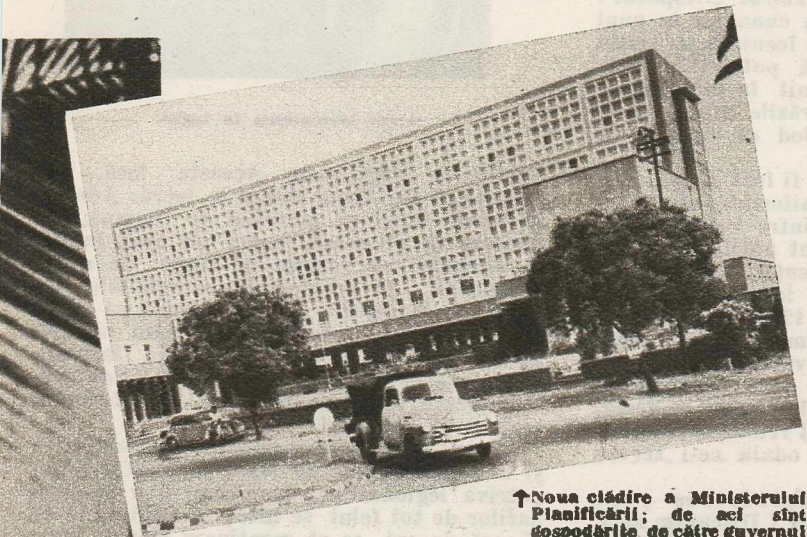
Orezul — „piinea cea de toate zilele“ a indonezianului. ↑

Știința de carte se răspîndește tot mai mult în rîndurile poporului și nu rareori pot fi înfîlșite asemenea scene: mama învață alături de fetița ei. ↓





O artă tradițională — dansul. Iată o tânără executind, în acordurile unei muzici visătoare, un dans din Bali.



↑ Noua clădire a Ministerului Planificării; de aci sînt gospodăriile de către guvernul indonezian bogățiile țării.

O manifestație a muncitorilor de la o fabrică textilă din Sberbin, pe vremea cînd și această întreprindere aparținea unor patroni olandezi. Muncitorii au cerut condiții mai bune de muncă și trai.



Țărnușile sînt umbrite de cocotieri fainici, ale căror fructe — nucile de cocos — transportate în fabrici, sînt transformate în uleiuri și faină, iar din sucul lor se prepară vinul Tuak.

O omenire în EPRUBETE



In romanul său „Cea mai bună dintre lumi”, scriitorul englez Aldous Huxley imaginează o societate umană creată în eprubete — o omenire împărțită în cîteva categorii corespunzătoare unor formule elaborate în celarii sau în laboratoare biochimice.

Cu două secole înainte de născutul lui Huxley biologul italian Spallanzani imaginase crearea unui om mecanic — construit în atelier, asemenea păpușilor profesorului Coppelius, un fel de strămoș al robotului electronic născocit de Karel Capek. Iată însă că fanteziile nevinovate ale lui Huxley, Spallanzani sau Capek au fost întrecute de speculațiile delirante — și destinate, cum s-ar zice, practicii — ale americanului Ralph Lapp, care recomandă lumii nici mai mult nici mai puțin decît „asigurarea unui stoc uriaș de spermatozoizi umani”.

Pe Ralph Lapp îl preocupă — ea și pe patronii săi din Wall-Street — gândul că omenirea se află în pragul unui dezastru. Ce se va întâmpla cînd această omenire va fi înghițită, la propriu și la figurat, de imensa plinie radioactivă a unei explozii atomice cu o rază de acțiune care să acopere bună parte a planetei — minus, firește, teritoriul S.U.A.? Arătînd că „femeia este din punct de vedere reproductiv mai puțin sensibilă la radiații decît bărbatul”, Ralph Lapp recomandă „asigurarea unui stoc de spermatozoizi umani”. Dulos din fire și griful de soartă unei omeniri amenințate de pierdere, Ralph Lapp explică: „Printre ruinele radioactive ca-

re vor urma unui război total cu bombe „H”, femeile supraviețuitoare ar găsi astfel, o sursă de spermatozoizi antebelici nerradiati, sortiți să înlocuiască pe aceia iradiali ai soților lor”. Ținînd seama tocmai de acest factor, stocul preconizat de Ralph Lapp se va dovedi mîntuitor. Și cine știe dacă acest depozit de viață viitoare nu ar putea deveni obiectul unor mănoase tranzacții între trusturi care ar putea fi, cu egal folos, și neguțătoare de viață, nu numai de moarte, după ce aceasta din urmă își va fi îndeplinit misiunea. Despre aceasta Ralph Lapp nu vorbește. Are însă grijă să ne asigure că toate aceste lucruri „vor trebui să fie luate în considerare atunci cînd vor fi analizate consecințele războaiului nuclear”.

Cum vedem, Ralph Lapp a rezolvat problema reinvierii unei omeniri, pe ruinele celei răposate. El a găsit refugia ferticității de mai tîrziu nu în interdicerea fabricării și folosirii oricărui tip de arme de exterminare în masă — inclusiv a oricărui război total cu bombe „A” sau „H” — ci în miraculosul său stoc de spermatozoizi umani.

Și poate că n-ar fi fost prea grav dacă această „teorie” ar fi rămas în calețul de însemnări al profesorului Lapp, ca material documentar pentru uzul psihiatrilor amatori de cazuri interesante. Ea a fost însă prezentată unei comisii senatoriale, fără ca vreunul dintre senatorii americani să se cutremure, să se rusineze, sau să schițeze măcar un gest de neliniște.

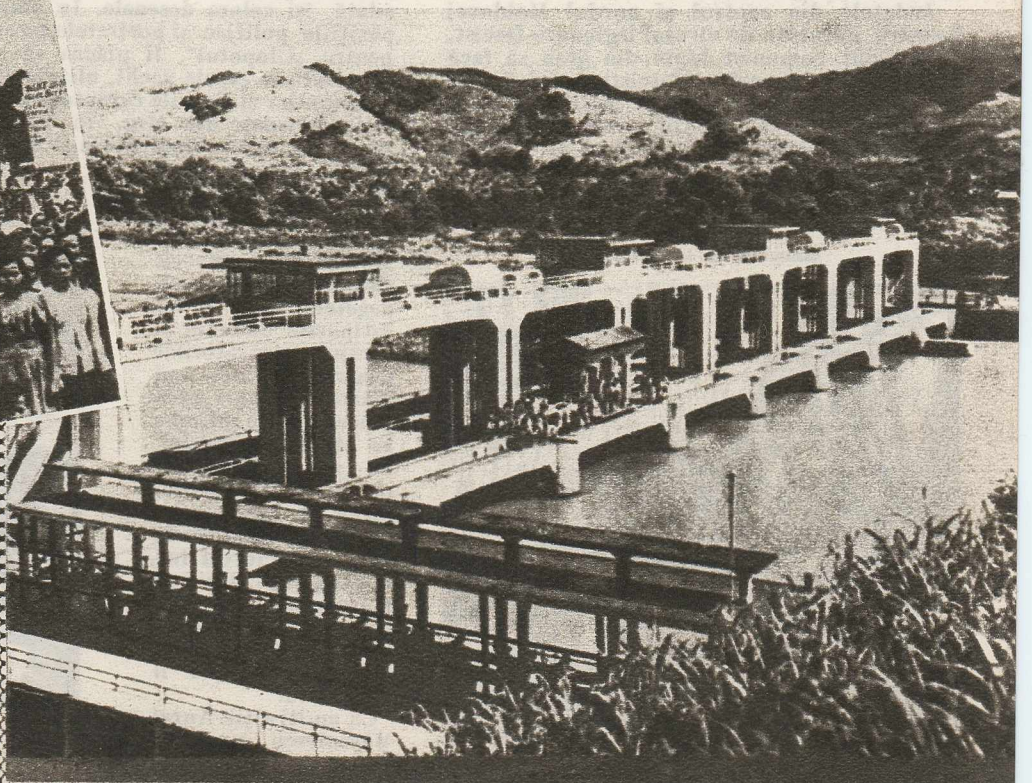
Aceasta, în timp ce savanții sovietici se pregătesc să găsească noi mijloace de punere a energiei nucleare în slujba construcției pașnice.

Drept replică la chemarea Uniunii Sovietice la întrecerea pașnică între socialism și capitalism, congressmen și pseudosavanți americani studiază problemele distrugerii omenirii și ale refacerii stocului de carne de tun cu ajutorul eprubetelor.

Din toate cele de mai sus se desprinde urgența clinică asupra căreia specialiștii cămășii de forță au datoria să-și îndrepte atenția.

Bogdan VARVARA

Puternica hidrocentrală de la Sadang (Insulele Celebes).



Aurel MĂRCULESCU

Într-o căsuță din BOTOȘANI

de Scarlat
CALLIMACHI



Aurel Mărculescu în lagăr.



Aurel Mărculescu — un nume prea puțin cunoscut de generația de astăzi, foarte cunoscut însă acum un sfert de veac. Este numele unui artist adevărat, al unui om modest, îndrăgostit de viață și de muncă.

Aurel Mărculescu era un fiu al Moldovei: se născuse la Piatra Neamț, copilărise acolo. La București s-a dus cu intenția de a se pregăti pentru cariera de pictor, desenator și caricaturist. Fiind un om fără avere, primele sale lucrări au fost caricaturile făcute parlamentarilor mai de văz.

Încă din școală Aurel Mărculescu se alipește mișcării muncitorești. Participă la întruniri, la manifestări sociale și artistice, văzând de timpuriu că nu este o cale mai bună de urmat decât aceea pe care pășeau cu hotărâre și dirzenie cei mai conștiinți oameni ai muncii.

Lumea se afla în preajma unor mari frământări politice: în Germania, Hitler cu bandele sale se pregăteau să pună mîna pe putere și un vînt năprasnic de huliganism începuse să sufle dintr-un colț al lumii, în altul. În România, partizanii lui Cuza și ai lui Zelinski-Codreanu, cu banii capitaliștilor din așa-zisele partide istorice, își netezeau și ei terenul pentru a împinge țara într-un război criminal.

Județele din centrul și nordul Moldovei fuseseră infectate de virusul legionaro-fascist.

Partidul comunist lupta din greu să facă față coaliției burghezo-fasciste, căci fusese de mult ilegalizat. Puterea politică, banii țării, totul era în mîinile celor mai aprigi dușmani ai clasei muncitoare și ai Uniunii Sovietice.

Din îndemnul partidului am întemeiat

— atunci — în Botoșani, ziarul „Clopotul”. Pe Aurel Mărculescu l-am cunoscut în anul 1932, cînd m-am mutat cu locuința în orașul Botoșani. Era de statură potrivită, slab, fața palidă, nervos. A venit la mine într-o zi mohorîtă de toamnă; străzile tîrgului moldovenesc erau negre de glod și apăsat de burniță.

Îmi amintesc — parc-ar fi fost numai ieri — bucuria pe care și-a manifestat-o cînd l-am invitat să se numere printre colaboratorii acestui ziar cu caracter net antifascist.

După o îndelungată discuție, ne-am hotărît să facem redacția în locuința lui, din str. Lemnăria Veche nr. 12. Uliță, ca mai toate ulițele din tîrgurile moldovenești: case joase, strimbe, cu colb vara, cu glod în zilele ploioase de toamnă și de primăvară. Casa în care locuia Mărculescu era modestă, dar foarte curată. Am făcut redacția și administrația „Clopotului” în odaia ce-i servea drept cameră de lucru.

De cite ori nu ne-am întîlnit în acea odaie cu colaboratorii „Clopotului”! Discutam articolele, informațiile venite sau culese din „cîmpul muncii”, problemele financiare și măsurile de luat împotriva șicanelor și greutăților pe care ni le făceau organele siguranței. Uneori discuțiile erau violente și scurte, alteleori se prelungeau adînc în noapte.

Aurel Mărculescu lucra mai toată ziua. Desena, grava în lemn și linoleum și, citeodată, își colora desenele. În afară de compozițiile politice și portretele pe care le făcea pentru „Clopotul”, îi plăcea să schițeze în albumul său casele vechi, ulițele pitorești ale Botoșanilor și figurile caracteristice ale populației nevoiașă din tîrg. În puține linii el reușea să redea viața aceea molcomă, melancolică, veche parcă de veacuri, a acestui tîrg — pe atunci năpăstuit — din nordul Moldovei. Alteori, chipurile născute sub degetele lui aveau întipărite dirzena și curajul luptătorilor pentru libertate. Lui Mărculescu nu-i prea plăcea să se plimbe pe străzile orașului, nu suporta spiritul mercant al unora, fugea de pseudointellectualii amatori de artă, de ciocoi imbogățiți și plini de morgă, se ferea din drumul tuturor acestor oameni ale căror priviri și gesturi îl dezgustau.

Ca mulți alții, Aurel Mărculescu n-a fost

profet în tîrgul său. Aceasta, însă, nu-l întrista și nu-i frîna elanul la lucru. Adesea, în serile lungi și ploioase de toamnă, mă duceam la el acasă, beam un ceai în doi și începeam să vorbim de toate: de ziarul „Clopotul”, de problemele bănești ale ziarului, de tipografia la care trebuia să apară numărul viitor (căci deseori eram nevoiți să ne mutăm de la o tipografie la alta). Apoi începeam să discutăm probleme de artă, Mărculescu fiind un pasionat al diferitelor tehnici ale gravurii.

Luni și ani treceau. Lupta partidului nostru și a organizațiilor de masă antifasciste împotriva legionarilor, cuziștilor și a reacționarilor de tot felul se întînea. Luptam zi de zi, oră de oră, ca să menținem ziarul. Șicanele, măsurile represive, crimele organelor de siguranță și poliție nu mai conteneau. Cum este lesne de înțeles, nici presa antifascistă n-a scăpat de șicanele și măsurile represive ale guvernelor reacționare de atunci.

Îl revăd și acum, parcă, pe Aurel Mărculescu intrînd dis-de-dimineată în odaia mea. Pe chipul său slab și palid se putea citi tulburarea. „A fost confiscat „Clopotul” de la depozitarea de gazete!” Amărit, îmi zugrăvea ce pierderi materiale vom avea. Într-adevăr, unii dintre depozitarii de ziare și reviste din orașele și tîrgurile unde se vindea „Clopotul” se foloseau de un astfel

Cu sentinela la muncă.

Masaerul de la Rîbnița.



de prilej pentru a nu ne mai trimite nici o sumă de bani datorată.

„Clopotul” fiind interzis de Ministerul de Interne, au apărut rînd pe rînd — în Botoșani — alte gazete antifasciste, ca: „Soarele”, „Raza”, „Horia”, „Glasul nostru” etc.

Mărculescu continua să se zbată cu tipografiile, cu depozitarii de ziare, într-un cuvînt cu toți acei de care depindea viața însăși a gazetelor antifasciste. Tipografi primiseră „poruncă de la stăpînire” să nu le mai tipărească, iar depozitarii să nu le mai vindă. Aurel Mărculescu a plîns adesea cu mine pe zidurile lerihonului, totuși ne zăbeam și căutam să înălțurăm grățiile ridicare

în jurul nostru de guvernele reacționare. Zadarnic! În 1937 au apărut ultimele numere ale ziarelor antifasciste din Botoșani.

Anul 1940. Lagărele. Legiurile rasiste. Anul 1941. Războiul de jaf și crime împotriva Uniunii Sovietice.

Aurel Mărculescu a fost trimis în lagărul de la Vapniarka. Trupul său firav și bolnăvicios se consuma încet. Dar Mărculescu și în acele condiții de mizerie fizică a rămas un artist, un mare artist antifascist. A continuat să graveze ceea ce vedea în jurul său. Și astfel ne-au rămas de la el impresionante mărturii ale suferinței omenesti și ale barbariei hitleriste.

Cînd glorioasa Armată Sovietică i-a alungat pe hitleriști de pateritoriul cotoptit, Aurel Mărculescu a fost și el eliberat. Ajuns acasă, în vechiul tirg al Botoșanilor, a început iarăși să lucreze. O boală grea de inimă îl chinuia însă, împingîndu-l spre poarta cea mare a morții.

În anul 1947 poarta cea mare s-a deschis.

Aurel Mărculescu s-a sfîrșit, înconjurat de cîțiva prieteni, într-o cameră modestă, între sutele sale de lucrări, aproape de cei care se străduiau să desțelenească pămîntul lumii noi, fără a mai putea fi însă în mijlocul lor.

ASA GAMCUNOSCU

de Maria ARSENE

Lemnăria Veche numărul 12... Lemnăria Veche nr. 12... Lemnăria Veche 12...

Nu cunosc Botoșanii lui Aurel Mărculescu și ai lui Searlat Callimachi. N-am fost niciodată în urbea în care „Clopotul” se tipărea cu dragoste și entuziasm, în caznă și sacrificii, din venitul modest și imprecis al gravorului, din salariul pe sponci al „directorului”

intrate și difuzate ilegal în țară.

În vara anului 1938, Gică, fiul meu, pe atunci în vîrstă de 6 ani, vine, cale de 3 kilometri, pînă în portul de pe malul Dunării, depărtat de oraș, unde lucram. Am încrămentat cînd l-am văzut. Bănuiam că se-ntimplase ceva grav acasă,

plecare, mi-a cerut almanahul „Deșteptarea” din Detroit, în care aveam două schițe.

— Vreau să i-l dau tovarășului Constantinescu-Iași. Are să-i facă bucurie. Și tot el are să-ți-l înapoieze.

Am scos almanahul dintr-o gaură făcută sub pat, în podeaua de lut a odăiței. I l-am dat.

uriiș cu proiecte, citeva zeci de gravuri și o agravare fără leac a bolii lui de inimă. Ne-am îmbrățișat ca după o revedere miraculoasă și nescontată, dar n-am mai apucat să-l văd decît în citeva — prea puține — rînduri. O dată, cînd mi-a adus — prețioasă și emoționantă dovadă a prieteniei — trei gravuri să-pate în lemn de mina lui

ca oricînd. Și mersul, și discuțiile îl sleiau. Voia să-și strîngă într-un album durerile și suferințele din lagăr, scrijelite cu briceagul bont în lemnul scîndurii de pat, în bucățile de șindrilă căzute de pe acoperișul barăcii, în capacul cufărului de deportat...

Am reușit să-i tipăresc albumul, conținînd șase prefețe ale unor tovarăși. A apărut în editura „Continent”.

M-a întrebat:

— Nu-mi va face obiecții editura că am șase prefețe?

— Dimpotrivă!

Mi-a strîns mina.



Ilustrațiile din aceste pagini sînt reproduce după lucrările lui A. Mărculescu.



Un braț de lemn pentru încălzit o săptămînă.

Maternitate.

din cîștigul chinuit al unei croitorese — soția lui Mărculescu — din abonamentele infime și rarele mandate ale depozitariilor de ziare și reviste.

Un prieten de idei mi-a scris în primăvara precece a lui '936: „... și trimite-le lui Aurel Mărculescu în Botoșani, strada Lemnăria Veche 12, care le va expedia mai departe...”

Am rupt scrisoarea. Am reținut numele și adresa. În plic, pe rînd și la intervale, o serie de schițe, pamflete și articole antifasciste au luat drumul Botoșanilor. Ele mi-au parvenit tîrziu, după luni și ani, tipărite în străinătate,

dacă băiatul, care nici în oraș nu mergea neînsoțit, fusese trimis singur pînă la mine. S-a așezat, ostent și prăfuit, pe cheiul de piatră, și mi-a spus: — Tăticule, te caută un om.

Omul era Aurel Mărculescu. Coborîse din nordul Moldovei pînă la frontiera de apă dulce a țării, ca să mă vadă și să mă cunoască. A rămas două zile în modesta mea locuință din ulicioara care trebuia, în două sezoane ploioase din an, să fie străbătută cu picioroangele. Am discutat, am schimbat gînduri și idei, am analizat perspectivele. Ne-am înțeles. Am devenit prieteni. La

La miezul nopții, m-a călcat siguranța. Și în primul rînd zbirii mi-au cerut volumul. Era însă prea tîrziu: Mărculescu plecase cu el. După o săptămînă primesc vești: coperta la volumul meu „Camaradul Ștrul” și citeva rînduri — „Am sosit cu bine. Am predat almanahul. Succes!” Aurel.

În iarna lui '944 ne-am reîntîlnit. Slab fusese și înainte. Acum părea o umbră. Cele aproape o mie de zile de lagăr și foame i-au uscat cumplit trupul, lipindu-i pielea de oase.

Aducea din Transnistria fericirea eliberării, un sac

meșteră, dar aproape paralizată de neputința inimii, pentru o broșură ce-o scrisesem.

— Lucrez foarte greu — mi s-a plîns, și și-a lipit palma în dreptul inimii. Bate în gol. Bate sterp.

L-am privit cu uimire. N-am înțeles. Mi-a completat:

— Nu mă lasă să lucrez. Mai bine să renunț...

Atît de dragă îi era arta, atît de mult dorea să-și manifeste activ credința...

Ianuarie 1947. Inflație. Scumpete. Lipsă acută de hirtie.

A venit în București, mai obosit, mai bolnav

Martie 1947. Stăm amîndoi la masa biroului editorial de la etajul doi al unei vechi clădiri de pe Sărindar. Afară ninge.

Răsfoim albumul „Ghetto și lagăr”.

Femeia cu copilul în brațe, grupul de deținuți politici din vagon, bulmacii și gardul de sîrmă ghimpată al lagărului, albumul întreg și aerul din cameră miros a cerneală proaspătă...

Citim împreună, ca la școală, textul încă ud de pe manșeta copertii:

Întru amintirea

Părinților
Fratelui
și a sorei noastre

Milioanelor
de
Părinți și copii.

V Batjocoriți M
I Deportați A
C Înghețați R
T Schingiuiți T
I Gazați I
M Arși în cuptoare R
E de către fasciștii I
și
asasini

injositori ai condiției
OMULUI.

Respira greu. Îl obosea chiar și odihna. Părea o candelă care-și pilpăie ultimii stropi de untdelemn.

A întors coperta de carton și, cu scrisul lui fin și subțire, a asternut pe pagina poroasă:

„Iubitului meu prieten și tovarăș de luptă Arthur Maria Arseno”.

Nu ne-am mai văzut.

Nucul lui Pepetre

— Schiță —

de Gh. FLORESCU

Ilustrație de E. MIHĂESCU



Se numea Petre P. Petre și lumea îi spunea: „Pepetre”. Avea nevastă, Ileana, și lumea îi spunea: „a lui Pepetre”. Avea copil de școală, bucățică ruptă din taică-său, și lumea îi spunea: „al lui Pepetre”... Avea un nuc — ditamai nucul — crescut pe ogor de când hăul, și lumea îi spunea: „al lui Pepetre”. Nucul lui Pepetre. În toate-și punea Pepetre—na! că ne-am molipsit — vreau să spun Petre, în toate-și punea pecetea. Până și încurcătura iscată ajunsese la raion personificată: „buclucul lui Pepetre”...

Și era acest Petre P. Petre un om tare sfios. Toată viața se ținuse deoparte, să nu supere pe nimeni, să nu-i spună careva ceva, să nu bage vreo zizanie, să nu părtinească pe nimeni, să nu... să nu... să nu...

Ajunsesse bietul într-atât de frământat cu spaima asta a lui, încât la 45 de ani era subțire ca un țir și parcă și pământul îl călca tot într-o dungă, să nu-l minie cumva.

Prin tinerețe nevastă-sa încercase să-l zgâlție, să-l trezească, să audă măcar o dată din gura lui o vorbă de bărbat, mai aspră și mai de temut. Dar unde-l punea, cum îl strunea, Petre P. Petre rămânea netulburat sau peste măsură de tulburat în sfiala lui, așa că femeia, la o vreme, îl lăsase în pace, ba părea chiar mulțumită cu mollul de bărbat pe care și dînsa îl striga tot așa ca și ceilalți din sat:

— Vin' de mîncîcă, Pepetre...

De harnic, era harnic Pepetre. Nu scotea vorbă cu săptămînilor, da-și trudea pămîntul spornic și toamna avea cu ce-și umple podul. Muncea lingă plug, tăcut, gînditor și sfios. Însă la atîta nehotărîre cîtă era în Pepetre, nu se agăța de el nici sărăcia, nici pricopsala.

Dacă nevoia îl mina pe careva la Pepetre, apoi nici că se înturna cu mina goală. Avea, n-avea, Pepetre dădea. Dădea, numai să nu se supere omul că nu l-a ajutat. Se punea la cale o nuntă, ori o cumetrie, apoi Pepetre intra la cea mai mare cheltuială. Despre fini și finuțe, nici el singur nu le mai știascoteala. Și cu cit se ferea de lume, cu atît lumea se imbulzea mai tare spre dînsul.

— Hai, bre Pepetre, de-mi dă o mîn' de ajutor... M-apucă iarna cu casa neisprăvită...

Și Pepetre căra de se spetea cărămidă, ori scinduri, ori tablă, ori bulumaci, tot numai pentru o „mulțămire”, să nu-i iasă cumva vorbă că l-a lăsat pe cutare ori pe cutare cu cuțitul la os.

Cum am mai spus, avea Pepetre un nuc bătrîn și rotat, crescut pe ogor — nucul lui Pepetre — și de la nucul acesta avea să i se tragă o mare încurcătură. Ogorul, vreo cinci pogoane, i se întindea pînă în poala dealului, pornind chiar din drumul național. Era o stoară de loc negru, gras și tare bun de arătură. Celelalte pămînturi ale oamenilor erau întinse și de-a dreapta, și de-a stînga pămîntului lui Pepetre, și despre aceste locuri ale lor oamenii obișnuiau să spună:

— Al meu e al patrulea hat de la nucul lui Pepetre!...

— Al meu se face cam la vreo kilometru de la nucul lui Pepetre!...

Dacă se înturnau cu trenul de la țîrg, ori cu căruța pe șosea, oamenii vedeau de departe, pe cîmp, nucul și, oftînd ușurați, își spuneau: „iaca și nucul lui Pepetre”, ceea ce însemna că au ajuns acasă, în Vișoara.

Cum s-a făcut, cum s-a dres, da' în urmă de vreo patru-cinci ani Ilie Stîngaciu, „al paispelea hat de la nucul lui Pepetre”, dimpreună cu Vasile Păculea, „al șaptelea hat”, și cu Nică Trandafir, „al șaselea hat”, și după ei Niță Stănoiu, Lascăr Munteanu, Petrică Ciulacu, Stan Gînju, Ghiță Florea și încă vreo douăzeci ca dînsii, cu locurile tot „atitelea hat de la nucul lui Pepetre în dreapta”, s-au strîns laolaltă într-o tovărășie, hotărîți să-și rostuiască în alt chip trudnica scormonire a pămîntului.

Unul peste altul, ogoarele lor făceau o tarla de vreo 50 de hectare. După ce și-au pus iscăliturile pe hîrtie, în primăvară au și venit în Vișoara vreo trei-patru motoare îndesate și nărăvașe, care — citai sta să ve-zi gîndești la cine știe ce plănuială — au și șters de pe fața pămîntului haturile știute și răsștiute...

Acuma, de la nucul lui Pepetre în dreapta era un ogor, tot otova, negru și drept, de parcă îl trăsese cu sfoara băietanii aceia mînjiți cu motorină, și doar cei din stînga nucului lui Pepetre își mai știau pămînturile după vechile rosturi.

Pepetre își vedea de-ale lui cu capul între umeri, cu ochii numai în pămînt și aproape nici n-a prins de veste cînd Mădița lui Pricop, „al noulea hat de la nucul lui Pepetre în stînga”, dimpreună cu Vica lui Hristu, cu Mihai Stamate, agentul agricol, cu Luță Maxim, secretarul sfatului, și cu încă alți vreo treizeci ca dînsii, tot „atitelea și atitelea hat de la nucul lui Pepetre pe stînga”, au iscălit contract cu S.M.T.-ul că fac și ei întovărășire, numa' așa, să nu se umfle prea tare în pene cei „d-a dreapta nucului” că-s mai harnici și mai cu zor să spargă-n

fărîmele sărăcia.

Ei! Da'de-abia acu' să vezi boclucu'!

Nucul lui Pepetre împărțea în două nu numai pămînturile dar, de cînd cu întovărășirile, parcă și pe oameni. În sat erau acum doi președinți. Mădița lui Pricop, președinta întovărășirii „din stînga nucului lui Pepetre”, și Ilie Stîngaciu, președintele întovărășirii „din dreapta nucului lui Pepetre”.

Pe Pepetre nici nu-l luau în seamă, de parcă el, Pepetre, n-ar fi avut alt rost în sat decît să le stea lor de hotar. Și nu era tocmai el, Pepetre, acela care să se ducă singur să se înscrie ori la unii, ori la ceilalți. Își vedea de bucățica lui de pămînt, mulțumit că nu supără pe nimeni și nici prin gînd nu-i trecea că tocmai el avea să ajungă să se certe cu tot satul.

Începutul l-au făcut, fără să vrea, tractoriștii care ocoleau locul lui Pepetre, aburcîndu-și tractoarele peste șanț în șosea, iar de acolo, în partea cealaltă, pe pămînturile întovărășitorilor, ba din stînga, ba din dreapta. Văzînd oamenii acest ocol pe care-l făceau tractoriștii, au început să gîndească: „dacă motoarele întorc la capete ori de cite ori ajung la pămîntul lui Pepetre, atunci vai de așa recoltă ce-or mai scoate ei, întovărășiții, pe bucățile acelea de pămînt, arat tot la strîmtoare!”

— Luați-l pe Pepetre în întovărășire, și gata! — și-a dat cu părerea unul mai cu mîncărime la limbă, fără să bănuie că din vorba asta a lui se va duce de izbeliște toată linistea și împăcarea lui Pepetre.

Lascăr Munteanu, președintele sfatului, s-a minunat singur cum de nu s-a gîndit el mai devreme la povestea asta și, fiind om hotărît, îndată s-a și înfățișat la Pepetre acasă.

— Măi, Pepetre! Ce zici? Nu vîi și tu în întovărășire?

— Da' mneata ce zici? — s-a pornit pe tocmeală Pepetre, prins pe nepregătitea cu așa întrebare, mai ales că Ileana lui era plecată pe undeva cu vaca.

— Păi, eu zic să vîi, că-i bine!

Pepetre și-a rotit ochii în toate părțile după nevastă, ca după o scăpare. Ileana lui însă, cine știe pe unde-i umblau călcîiele și președintele nici că se arăta zornic de plecare! Ce te faci, Pepetre? Cum să zici „nu”, cînd omul te prețaluiește bărbat și te îndeamnă la foloase? Și-apoi, cînd a mai spus Pepetre cuiva „nu”? Vai de căpușorul tău, Pepetre, că-n grea încurcătură ai intrat!

A balmăjit ceva Pepetre și Lascăr Munteanu a plecat fără să știe prea bine dacă Pepetre a spus ori da, ori ba.

Cînd i s-a întors femeia acasă, Pepetre i-a și spus tărășenia: cum a venit Munteanu, cum i-a spus să treacă și el în tovărășia lor din dreapta, cum el, de unul singur, nu s-a putut hotărî și cum așteaptă acum dezlegare de la nevastă...

La care Ileana lui Pepetre s-a încruntat nevoie mare, că el, Pepetre, tot pe dos le face, că nu-i rău să fie în tovărășie, da' de ce să se treacă în tovărășia din dreapta, cînd dînsa se are de cumătră și prietenă de cînd se știe pe lume cu Mădița lui Pricop și doar n-o să-i facă ea tocmai acum supărare, să treacă în tovărășia din dreapta, la un loc cu cața aceea a lui Stîngaciu, care a băgat o lume în sperieți și cite-și mai cite nu i-a spus în seara aceea Ileana, de s-a dat Pepetre înapoi tot către pereții casei, că-i venea să se facă una cu zidul numai pentru isprava asta a lui nechibzuită, să-și minie nevasta, pe de o parte, și să-l mai supere și pe Lascăr Munteanu, pe de alta, că nu se înscrie în tovărășirea lor din dreapta nucului!

— Apăi, atunci, femeie! — a hotărît Pepetre, poate singura dată în viață când lua și el o hotărîre de unul singur— atunci nu ne scriem nici la unii, nici la alții, să n-avem vorbe...

Lascăr Munteanu a așteptat o zi, a așteptat două, s-a și apucat să spună celor din întovărășirea „din dreapta” că va veni lângă ei și Petre P. Petre, dar Pepetre nimic!

— Când te-i hotărî să vii să te scrii, măi Pepetre? — l-a întrebat, mai în glumă, mai în serios, Lascăr Munteanu.

Și Pepetre i-a spus. Cum Ileana lui nu vrea să se strice cu Măndița lui Pricop; că lui i-ar place să muncească la un loc cu oamenii ca dînsul. Lascăr Munteanu, da' nici să-și spargă traiul în casă cu nevasta nu-l lasă inima, că el, Pepetre, a picat cum fi șade mai bine scrîbe, între ciocan și nicovală, și că cea mai mare a lui dorință este să nu supere pe nimeni...

Lascăr Munteanu s-a scărpinat în cap, s-a scărpinat după ureche, și-a dat căciula pe frunte, și-a dat-o pe spate și, pînă la urmă, s-a dus c-o falcă în cer și cu una în pămînt la Măndița lui Pricop:

— De ce bați zănie, femeie, în casa lui Pepetre? Omul vrea să intre în tovărășirea noastră și tu-i asmuți femeia să se încontreze?

Acu', dacă președintele sfatului i-ar fi vorbit mai altfel, mai cu socoteală și fără sămîntă de harțag, poate Măndița lui Pricop, femeie așezată, harnică și chibzuită, ar fi judecat lucrurile mai bine și Pepetre ar fi ieșit basma curată din încurcătura. Însă Măndița lui Pricop nu era dintr-acelea care se lasă călcate pe bătătură. Și, fără vorbă multă, l-a și mătrășit din ochii ei pe Lascăr, cit era el de bărbat și de președinte al sfatului.

— Adică, ce-i gîndi, Muntene, că tot satul trebuie să se scrie în tovărășia voastră? Dacă vrea femeia lui Pepetre să intre la noi, ție ce-ți pasă? Vi-i că-ți rămîne de căruță? Ia să lași femeia în pace, să se scrie unde-i place.

Acu' de Lascăr Munteanu, ce să zic? Era el om cumpănit și dornic să împace lucrurile, dar și cînd îi sărea muștarul nu se lăsa nici mort. Așa că, nici una, nici două, înapoi acasă la Pepetre.

— Ce ești tu, hă, Pepetre? Mămăligă? Ori bărbat? Ai zis că te scrii la noi? Atunci gata, scrie-te!

Da' dintr-o cotruță numa' ce sloboade glas Ileana lui Pepetre, un glăscior de se-auzea pînă-n celălalt capăt de sat:

— Apoi, mă minunam eu cine-mi strică omul! Aici o faci pe viteazu' și-acasă la dumneata știe tot satul cine poartă pantalonii! Muștruliește-ți mai bine nevasta și lasă oamenii cu casele lor în pace!...

La care vorbe Lascăr Munteanu, roș' ca sfecla, și-a-nfipt o dată privirile în ochii lui Pepetre, ca fulgerul în pămînt și, mînios, s-a topit pe ulițe, să spună tuturor întovărășitorilor „din dreapta nucului” ce dihornie mi ți-i și Pepetre aista, mutălăul, că se încapăținează să nu intre în tovărășia lor.

Pe cealaltă parte a satului nici Măndița lui Pricop n-avea lacăt la gură, așa că pînă-n seară huiă Viișoara de vorbe și căutături poncișe către casa lui Pepetre, de-i venea bietului om să-și ia cîmpii și să se tot ducă...

De unde pînă unde a ajuns sfoara și la raion, asta n-am mai aflat-o. Însă taman la vremea cînd satul fierbea în clocote, numa' ce vine un delegat de la centru, hotărît să împace vrajbele și să facă lumină într-o încurcătură mai grea decît aceea în care s-a aflat pe vremuri înțeleptul Solomon.

— Dreptu-i să-și spargă casa, acu', la bătrînețe, Petre P. Petre? — a întrebat delegatul omenirea adunată în pâr, ca la urs, să audă și să vadă în ce chip or lua sfîrșit împotrivirile.

— Nu! — au răspuns în cor și bărbații, și femeile, și copiii.

— Dreptu-i să-și strice prieteșugurile nevasta lui Pepetre, cum ți spuneți dumneavoastră împrecinatului?

— Nu! — au răspuns iarăși în cor toate glasurile.

— Dreptu-i că, pînă la necazul de-acu', v-ați avut în bună înțelegere cu toții, și cei „de-a dreapta”, și cei „de-a stînga nucului lui Pepetre”?

— Dreptu-i — au întărit oamenii în mare glas.

— Atunci hai, și-om pune capăt împrecinării! — propuse unul din mijlocul lor. Facem aici, în Viișoara, o mare gospodărie colectivă și-l luăm pe Pepetre, cu nevastă, cu copil și cu nuc cu tot, printre noi, că viața asta nouă un singur mare și drept drum are...

— Ei, văzurăți, măi oameni, cum ați ajuns la gîndu' ăl bun?

★

Povestea noastră, ca toate poveștile, trebuie să aibă și ea un sfîrșit. Cui i-a trecut prin gînd cumva că, de la întîmplarea cu nucul, Petre P. Petre a prins inimă și și-a înălțat ochii mai sus de brîul oamenilor, s-a înșelat. Nu-i Pepetre plămădit din așa aluat. Sau încă n-a ajuns să-și biruie sfiala purtată o viață în suflet, deși oamenii cată la dînsul acum parcă și cu mai mult drag. De n-ar fi fost întîmplarea cu nucul, poate ar mai fi bîjbîit un an, ori doi, pînă să-și găsească drumul cel bun.

Însă Pepetre îi foc de amărît. Îl rîcîie pe inimă o gheară ascuțită pentru nucul acela din care i s-a tras sfada cu satul. Nu-i place că, văzîndu-i nucul, oamenii își amintesc tărășenia și-o povestesc ca pe o snoavă cu haz oricui are vreme să-i asculte.

A stat el, Pepetre, o primăvară, o vară și chiar o bucată de toamnă să se chibzuiască într-un fel, cum să spargă pricina amintirilor. Gîndul să-l taie nu o singură dată i-a trecut prin mînte. „De-l scot, n-o să mai zică nimenea nimic de „nucul lui Pepetre”.

Dar cînd a venit într-o seară cu ferăstrăul și barda la poala nucului, o dată l-a podidit o jale și n-a cutezat...

Și atunci un alt gînd i-a răsărit în mînte. S-a dus la o pepinieră, a plătit din punga lui 4 puiți de nuc, s-a întors multămit de ispravă și a doua zi, în zori, i-a plantat în cele patru colțuri ale moșiei colective...

— De-acu' gata—și-a spus în barbă, ușurat, Pepetre...

Credeți cumva că a scăpat? Aș!...

De atunci, cînd se întorc din tîrg cu trenul, ori pe șosea cu căruța, oamenii văd de departe, fără greș, copacii aceia tineri și-și spun cu bucurie:

— Iaca, și nucii lui Pepetre!

Ceea ce înseamnă că au și ajuns acasă la ei, în Viișoara...

Și ceea ce mai înseamnă că Pepetre n-a avut norocnici de data asta, să facă și el ceva de care să nu spună lumea: „Ia, isprava aceea a lui Pepetre!”



UN MARE PIANIST



ra mic și cu fundă roșie pe umăr. Așa îl purta mamă-sa. Să nu-l deoache lumea. Și avea de ce.

Pe o zi de toamnă, ea venise la mine. N-a stat mult; lăsase copilul singur acasă.

Am pornit-o amîndouă pe sub castanii care lăsau să cadă în drumul nostru frunzele lor îngălbenite.

— Cine o fi cîntînd la pian? — am întrebat eu mirat.

— Trebuie să fie bărbatu-meu, Teodor — răspunse ea, împingînd ușa.

Ne-am apropiat încet, să-l surprîndem într-un moment de singurătate. Și totuși parcă n-ar fi fost Teodor. Ne-am uitat una la alta; să fie oare Dinu? Notele erau prea clare și distincte. Nu putea fi Dinu. Și nu era Dinu: ERA VIITORUL DINU LIPATTI.

Avea trei ani și era atît de mic, și pianul atît de înalt! Într-o sforțare uriașă, proptit în virful picioarelor, urmărea cu atenție încordată virful degetelor lui mici, care abia puteau ajunge la claviatură.

Doi ochi mari ne priviră înmărmuriți. Totul se sfîrșise. De acum înainte toți din casă vor ști ce știuse numai el. Vor ști că, dacă frunzele cad din pom, se pot culege de pe clapele albe, strălucitoare, pe care se plimbă în voie degetele lui Dinu...

— Lăsați-l în pace. Nu vă ocupați de el — a spus maestrul Enescu seara, cînd a venit. Nu-l obosiți. Să se dezvolte singur, să facă ce vrea.

Și a făcut ce a vrut.

L-am întîlnit la Paris, în 1947, la o conferință.

— Ți-aduci aminte, Dinule — i-am zis— de improvizările voastre seara, în camera ta de muzică de-acasă?

— Desigur — mi-a răspuns Dinu — cum aș putea uita? Aveam vreo 14-15 ani. Tata cu vioara și eu la pian. Și tata avea talent.

Într-adevăr, Teodor Lipatti era un bun violonist. Am asistat într-o seară la acele improvizatii. Bătrînul spunea: „în sol major!” Aceste cuvinte „magic” pentru o profană ca mine dezlănțuiau cel mai frumos concert și amîndoi îmi păreau de-o seamă. ...A doua zi, însă, tatăl nu mai ținea mînte nimic, nu mai știa ce cîntase... În seara următoare se repeta concertul, de data asta după note, scris, corectat și revăzut de Dinu, care ținuse mînte tot și așternuse pe hîrtie.

Intervenise diferența dintre talent și geniu.

În ziua aceea, la Paris, i-am văzut mîna. O mîna mare... prelungă... puternică... Mi-a arătat-o, spunîndu-mi: „pe mine averea nu mă interesează — mi-a fost hărăzită această mîna...”

Cîteva zile mai tîrziu, această mîna se plimba pe un pian, departe, într-un colț al Parisului, în folosul copiilor din Moldova, oropsiți de secetă.

Mina era mare... prelungă... și puternică...

Eu vedeam însă degetele mici și subțiri ale unui copil... proptit în virful picioarelor, cîntînd pentru copii ca el...

Stefania RAICIU

NEMURITC

Prin o mie nouă sute douăzeci și ceva, un foarte tânăr student al Institutului de Artă Plastică din Odesa a atras cu deosebire atenția profesorilor săi. Nu prin cine știe ce compoziție savantă, făcută cu migală în orele de curs, ci printr-un portret executat pentru pavoazarea unui club. Era portretul lui Lenin.

Peste câteva luni, la mica expoziție a Institutului, tânărului i s-a atribuit o sală întreagă în care a expus o remarcabilă serie de portrete în creion ale lui Lenin și un tablou în ulei: „Lenin, conducător al Revoluției”.

Astfel și-a început activitatea maestrul emerit Piotr Vasiliev, cel care a realizat peste 1.000 de portrete ale lui Lenin.

L-am vizitat de curind în atelierul său, aflat la etajul al IV-lea al unei clădiri noi de pe strada Gorki. În încăperea în care ne-a poftit, atmosfera artei căreia Vasiliev i-a consacrat întreaga viață te învăluie de cum pătrunzi înăuntru. De pe pereți te privesc — din zeci și zeci de desene — ochii vii, inteligenți, pătrunzători ai nemuritorului Lenin; pe mese și rafturi se îngrămădesc nenumărate albume și mape ticsite cu desene, în dulap sînt păstrate cu grijă fotografiile rare, alături de prețioasa mască de ghips luată după chipul lui Lenin. Străduința aceasta de a surprinde complexa personalitate a marelui conducător este impresionantă.

— Și, totuși, nu am avut fericirea de a-l vedea pe Lenin, de a-i face portretul după natură, deși am început să-l pictez cînd era încă în viață — ne spune artistul. Lucrul acesta m-a urmărit întotdeauna și ani de-a rîndul am căutat cu febrilitate să-l cunosc cît mai îndeaproape din lucrările sale, din fotografiile și documentele epocii, să-i aflugesturile și expresia chipului; mă interesa să știu ce mers are, care-i felul lui specific de a vorbi, de a lua cuvîntul în fața unui auditoriu, de a-l asculta pe omul cu care stă de vorbă sau de a citi ziarul și a bea ceai. E drept că în toată această muncă încordată am avut ajutoare admirabile, pe care eu le numeam — și nu în glumă — coautorii mei. Erau oamenii care au lucrat sub conducerea lui Lenin, care l-au cunoscut bine.

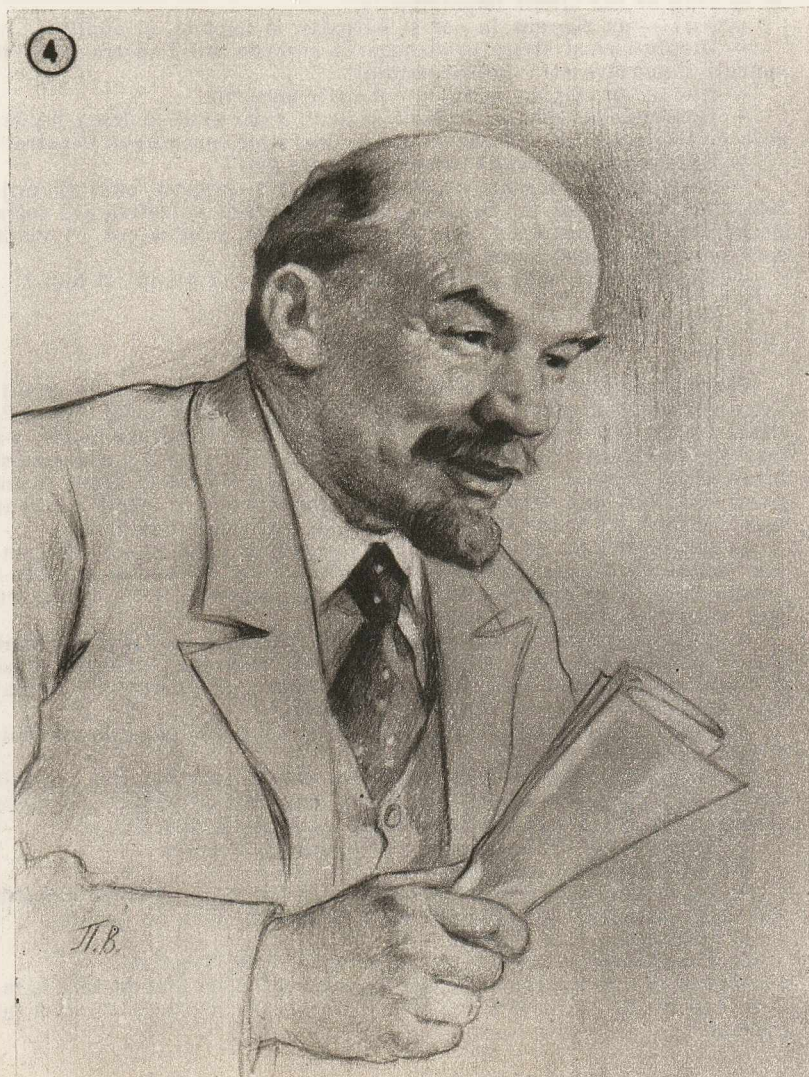
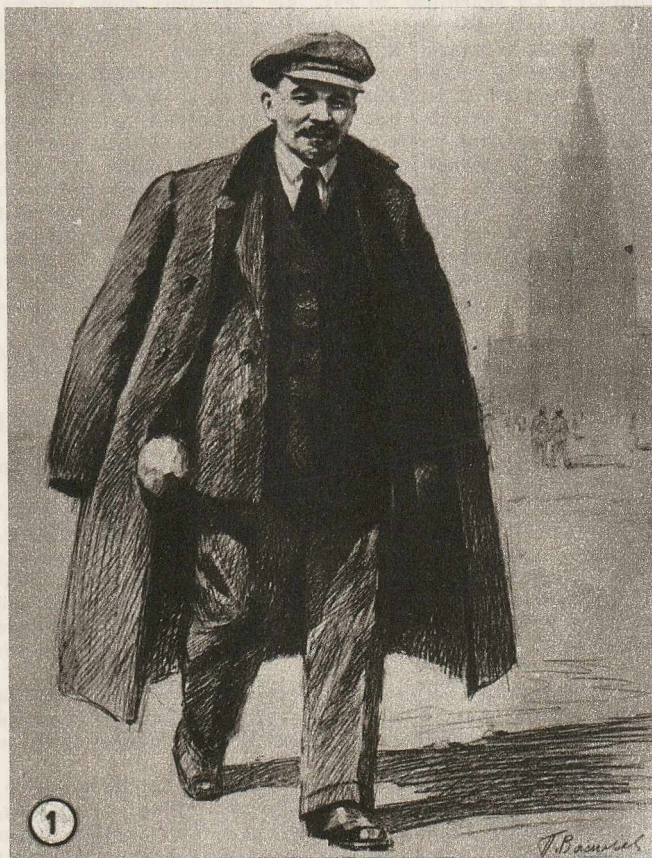
L-am întrebat și noi pe Piotr Vasiliev dacă a avut prilejul să le arate acestora lucrările sale. Înainte de a-mi răspunde, Vasiliev mi-a arătat pe perete un portret mic în creion al lui M. Gorki, care purta într-un colț semnătura scriitorului.

— Cele de mai jos s-au petrecut în 1933, mai precis la 20 septembrie 1933. Redacția unui ziar mi-a comandat un portret al lui Gorki, care trebuia să vorbească în acea seară la Academia Comercială, în legătură cu inaugurarea canalului Marea Albă-Marea Baltică. Mi-am luat albumul și am reușit să fac câteva schițe. După ședință m-am apropiat de Gorki și l-am rugat să-mi dea un autograf. A acceptat și apoi a răsfoit albumul, în care majoritatea paginilor erau pline cu schițe ale lui Lenin. „Te-ăș sfătui să-i arăți desenele Nadejdei Krupskaia” — mi-a spus el.

Peste puțină vreme mi s-a oferit prilejul s-o fac. Am cunoscut-o pe Nadejda Konstantinovna la o conferință a învățătorilor. S-a așezat lîngă mine, într-un loc mai ferit, și a început să-mi examineze schițele cu luare aminte. Este de la sine înțeles că majoritatea lucrărilor mele lăsau mult de dorit. Cu multă delicatețe, Krupskaia mi-a arătat lucrul acesta, reproșându-mi că mă folosesc doar de câteva fotografii larg răspîndite, dar care nu dezvăluie decît unilateral personalitatea lui Vladimir Ilici. Și cu toate că m-a sfătuit cu căldură să continui ceea ce am început, mărturisesc cînstit că vreme îndelungată nu am fost în stare să mă reapuc de lucru. Am revăzut-o pe Nadejda Konstantinovna cu ani mai tîrziu, prin 1939. Nu se simțea bine și m-a rugat să trec pe la ea. Am petrecut împreună vreo două ore, răsfoind caietele cu cele mai recente lucrări ale mele. Din toate n-a ales decît 4 desene și 7 schițe. Mi-amintesc că mi-a recomandat să evit a-l înfățișa pe Lenin în poziții statice, cu o figură prea calmă: „Nici eu — spunea dînsa — nu-l recunoșteam adeseori pe Vladimir Ilici cînd era însuflețit de o idee nouă, atît era de dinamic și de plin de neastîmpăr. Dar și aici trebuie multă atenție: am văzut un film documentar în care Lenin se agita foarte mult, cu nervozitate chiar. Acest lucru nu corespunde realității, fiindcă, deși foarte viu și activ, Vladimir Ilici nu se agita niciodată. Ca să-l poți înfățișa pe Lenin, trebuie să-i cunoști bine nu numai fizionomia și gesturile, ci să-i studiezi operele, discursurile. Cînd i-am povestit lui Emelian Iaroslavski cît de puține desene i-au plăcut Nadejdei Konstantinovna, mi-a răspuns că am avut noroc. „A ales încă multe. Nu fii necăjit; Lenin este atît de mare, încît nu-i de loc ușor să-i faci un portret fidel”. A avut dreptate. Selecția severă a Krupskaiei mi-a indicat în ce direcție trebuie să lucrez mai mult în viitor.

Piotr Vasiliev se sculă din fotoliu și începu să scoată dintr-o mapă o sumedenie de desene. Iată-l pe Lenin gînditorul, în fața mesei de lucru, concentrat asupra hîrtilor; iată-l vorbind, cu acea însuflețire și pasiune ce se comunica și electriza auditoriul; iată-l ascultînd atent lectura lui Maxim Gorki sau privindu-te cu acel zîmbet fin și cald ce împrumuta ochilor săi licăriri de neuitat; iată-l în mijlocul maselor, în diferite momente importante din istoria Revoluției...

— După ani și ani de căutări febrile, mi-am dat seama că bogăția acestei individualități umane nu poate fi dezvăluită decît în serii de lucrări. Pentru fiecare serie îmi stabilesc o anumită idee: să-l evoc fie pe Lenin-conducătorul, fie pe Lenin-marele teoretician, fie pe Lenin-omul. Este o plăcere să desenezi capul lui Vladimir Ilici, dar și un lucru foarte greu, căci a surprinde forța privirii sale, a imobiliza pe hîrtie veșnic mobilele sale trăsături presupune o mare artă. E o operă de o viață întreagă. Și scotesc drept o mare cînst pentru mine de a-mi închina întreaga-mi viață, întreaga-mi activitate acestei opere — a încheiat Piotr Vasiliev.



RUL CHIP

— Articol scris pentru „Flacăra” de I. SKALOV —



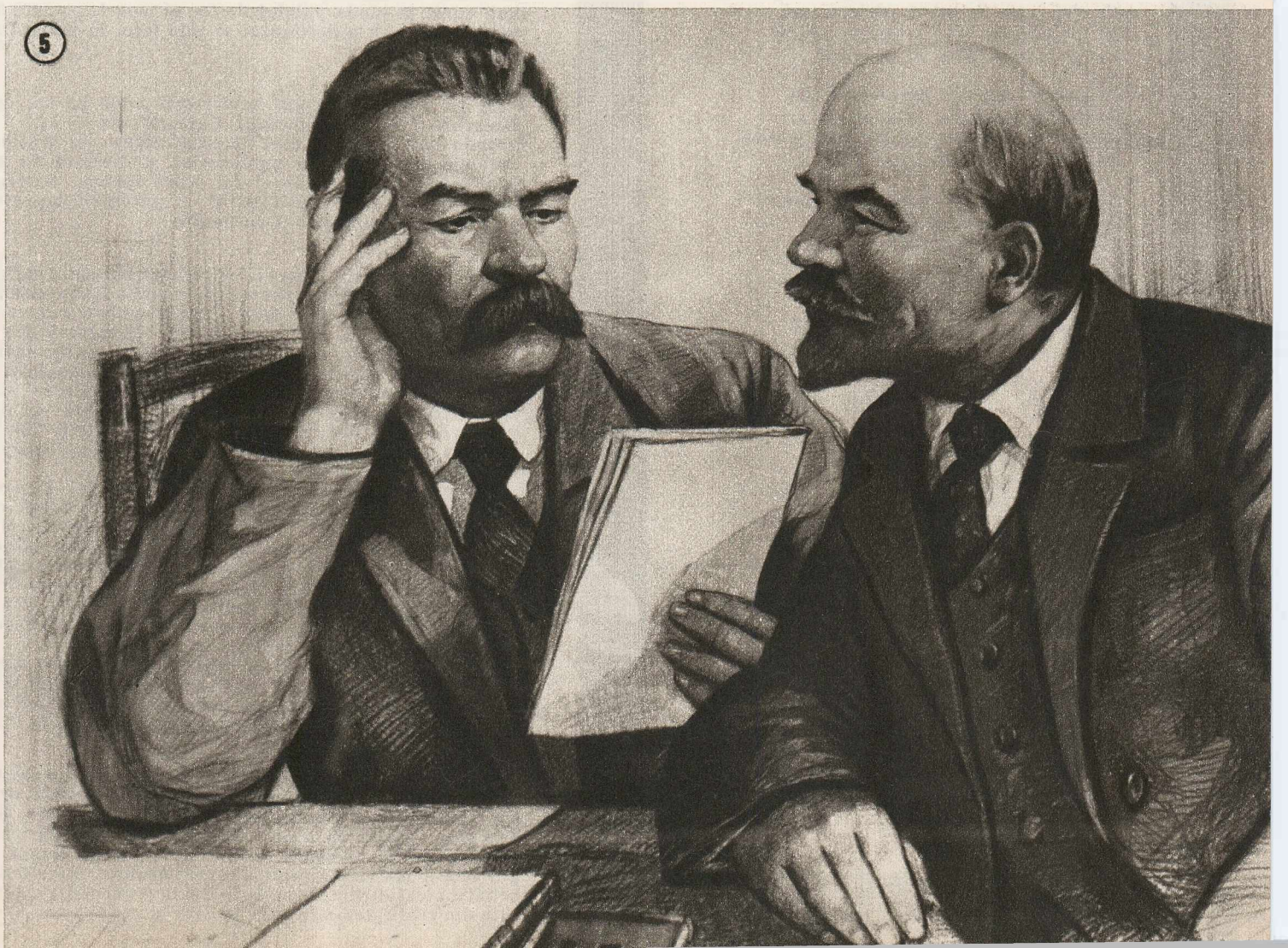
1
Vasiliev: V. I. Lenin
la fața Roșie din Mos-
cova.

2
Vasiliev: V. I. Lenin
și M. Gorki la o seară
de iarnă, acasă la
E. K. Peșkova.

3
Vasiliev: V. I. Lenin
citind o cuvântare.

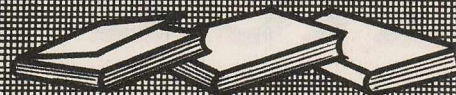
4
Vasiliev: V. I. Lenin

5
Vasiliev: V. I. Lenin
și M. Gorki.





Scriitori CARTI



CONSEMĂRI LITERARE

Veronica PORUMBACU

ERA O VREME

*În toate vinele-mi bate
viața pământului.
Filoanele celor mai ascunse metale
îmi tresar în sințe, le știu.
Pentru mine sînt clipele pline
ca via, de struguri,
și nici un loc, și nici un anotimp nu-i pustiu.
Pentru mine se-implintă-n pămînt rădăcinile
pomilor,
peste mine creanga-și apleacă primele flori,
și prima frunză căzută pe mine mă doare,
toamna, de-atîtea ori...
În mine ca într-o scoică se-amplifică sunetul,
amintirile toate în presentimente răspund.
Pentru mine își răstoarnă soarele talerii-n ape,
și eu îi calc fără voie în piatra din prund.
Pentru mine bate clopotul vîntului,
pentru mine soarele-și sparge vîpaia în geam.
... Și era o vreme
cînd din toată viața pămîntului,
nimic n-auzeam...*

George DAN

FLORI DE MARE

*Intrăm în scoica mării cu murmururi.
Ca doi copii de mină, slobozi, goi,
Să ne-nțluim c-un străveziu convoi
De moi corole fără de cusururi.*

*În pumni cuprinzi gelatinosul sloi
Cu tiv de curcubeu țesut pe-azururi
Și-apoi lași floarea mărilor de-a pururi
Să crească-al ei nemuritor altoi.*

*Și noi păstrăm în inimi multe taine,
Grădini de minunate flori-meduze
Și caractițe pîndind ursuze.*

*Poetul, ca scafandru-n grele haine,
Coboară-n suflet răul să-l acuze,
Frumosul sau uritul să-l destaine...*

1957

LA CAP DE FAR

*La cap de far în hăurile-odinci
Talazuri — tauri, bivoli și berbeci —
Se-mpung și spumegă clăbucii reci
Și-n bufnēt curcubeu cad pe stînci.*

*Sub snopi de crini sărași cînd fruntea-ți pleci.
Te-orbește valul vînt și-ți dă brînci,
Bufnînd: „Ca mine țarmuri de mînînci
Și bei din mări, trăiești în veci de veci!”*

*Pe burtă dinții-n piatră mi-i înșig
Și dau pe gît o cupă de calcar
Cu-al mării-albastru vin spumos, amar,*

*Și beat de spume, gol păgîn pe dig,
Dau chiot, urlu-n soare, dăntui, strig
Și cu talazu-n brațe joc sub far.*

1957

„JURNALUL“ (mai mult sau mai puțin zilnic), gen de scriere înrudit într-o oarecare măsură cu literatura de confesie, a fost cultivat de aproape toți scriitorii, fie ca un exercițiu de exprimare concisă, de sintetizare pînă la esențial a unui complex de evenimente, fie ca un auxiliar al memoriei în procesul, prelungit în timp, de elaborare a unei opere literare. Asemenea notații — pline de pitoresc, datorită autenticității lor — au rămas de regulă postume. Abia după moartea autorilor lor, curioșii au putut pătrunde în intimitatea laboratorului de creație, care pretinde totdeauna cele mai concentrate eforturi, solicită întreaga ființă morală și fizică a scriitorului.

Există însă și jurnale destinate publicității imediate. Ele sînt mai elocvente fiindcă dezvăluie nemijlocit — chiar dacă unele semne de „literarizare“ sînt evidente — stări sufletești, puncte de vedere și atitudini morale care aruncă o lumină complementară asupra personalității scriitorului. Ne gîndim la acele suculente note de jurnal ale lui Eugen Barbu, publicate în „lașul literar“ și care — asemenea accidentelor dintr-o partitură muzicală — completează gamele romancierului „Groapei“ și ale liricului reporter din „Pe un picior de plai“, sau la „Însemnările de scriitor“ ale lui Francisc Munteanu, adevărate comprimate, uneori, ale unor viitoare povestiri sau nuvele.

În nr. 11 al „Tînarului scriitor“, Haralamb Zîncă ne oferă cîteva pagini dintr-un — probabil — destul de vast jurnal, intitulat ad-hoc „Pe urmele amintirilor“. Mai puțin liric, Haralamb Zîncă, ancorat în realitatea cotidiană, face în aceste note o serie de confruntări prilejuite de o călătorie în U.R.S.S., în care compară ceea ce a fost în urmă cu doisprezece ani, pelocurile unde se desfășurase războiul, cu ceea ce există azi. Optimist, încrezător în oameni, în forța lor de a înfrumuseța neîncetat viața, Haralamb Zîncă face să alterneze trecutul cu prezentul, aderînd total la acesta din urmă prin pateticul strigăt repetat „asta-i viața“, după ce treptat i s-au dezvăluit eforturile oamenilor sovietici de a înlătura urmele războiului, chiar dacă unele dureri nu se pot șterge niciodată. Ca acelea, bunăoară, ale unei mame care, în stația metroului, îndrumă pe tinerii demobilizați, în așteptarea fiilor ei ce nu s-au mai întors niciodată.

În notațiile lui Haralamb Zîncă freamătă spiritul umanismului, al omului care se consideră ostaș în linia întâia a apărării vieții. Strînse într-un volumaș, ele ar putea reprezenta un fragment din mozaicul vremurilor pe care le trăim, o mărturie a elanului lumii noi care, în ciuda valului de foc și moarte pe care fasciștii l-au abătut asupra ei, a desfășurat și ține ferm în mînă drapelul încrederii în viață și om.

ÎN 1956, cu pruejul aniversării a 100 de ani de la moartea lui Heinrich Heine, Ministerul Culturii din R.D.G. a instituit un premiu literar, care a fost decernat recent lui Walther Victor, pentru îndelungată activitate publicistică și literară în spiritul tradiției progresiste a lui Heine, și lui Karl Schnog, pentru poeziile sale străbătute de suflu patriotic și cu puternice accente combative împotriva reacțiunii și a fascismului.

TOT MAI MULTE reviste literare franceze se ridică împotriva faptului că Premiul Nobel pentru literatură a fost acordat anul acesta scriitorului existențialist Albert Camus pentru romanul său „Ciuma“. Așa, de pildă, săptămînalul literar „Express“ din Paris arată că romancierul Camus este unul dintre acei reacționari care în toamna lui 1956 s-au ridicat vehement împotriva lichidării contrarevoluției din Ungaria și că se dedă la atacuri calomnioase împotriva Uniunii Sovietice și a țărilor de democrație populară: în schimb, cînd este vorba de atrocitățile comise de colonialiștii francezi în Algeria, „Camus preferă să tacă și prin tăcerea lui să sprijine războiul murdar“, scrie textual revista.

„Lettres Françaises“, sub semnătura lui Pierre Daix, publică de asemenea un articol cuprinzător în care arată că Albert Camus nu numai că a trădat spiritul mișcării de rezistență, din care odinioară a făcut parte, dar a inițiat în Franța și o mișcare îndreptată împotriva țărilor Europei de răsărit, unde a biruit socialismul. Concluziile lui Daix subliniază că decernarea Premiului Nobel lui Camus este o gravă eroare, cu atât mai mult cu cît „Ciuma“ face apologia ideilor antiumanitariste, ceea ce contrazice serios semnificația pe care trebuie s-o aibă un premiu mondial.

Comentînd ironic același fapt, revista „Arts“ arată că de obicei Premiul Nobel se acordă unor scriitori care sînt la sfîrșitul creației lor. Camus, deși tînar, nu a adus nimic nou, decît ura sa împotriva a tot ce este uman, a tot ce reprezintă țel nobil în viață.

RĂSPUNZîND apelului lansat de Partidul Comunist Chinez în legătură cu acțiunea de înnoire a literaturii și creației artistice, numeroși scriitori și artiști plastici s-au decis să plece la sate, în uzine, la unitățile grănicerești, în cooperative de producție agricolă și stațiuni de mașini, la hidrocentrale, unde duc o muncă dublă: una de ridicare politică a maselor și alta de documentare. La sfîrșitul anului 1958, artiștii plastici vor organiza la Pekin o expoziție a lucrărilor lor, inspirate din realitatea mediului în care lucrează acum.

Arma Supremă: APA DE PLOAIE

mic studiu arhiștintific
de Horia Liman

Ilustrații de Rodu DRĂGAN

În Statele Unite a luat ființă un sanhedrin format din 11 membri ai Comitetului meteorologic consultativ, care a primit — nu zic de la cine, persoană însemnată — însărcinarea de a studia „problema condensării norilor pentru producerea ploii artificiale”.

Am crezut, în primul moment, că s-au ivit cumva unele defecțiuni în serviciile de salubritate americane (lipsă de stropitori etc.), dar, informându-mă mai îndeaproape, am aflat că, din acest punct de vedere, lucrurile stau destul de bine în cea mai mare republică de peste ocean. Am presupus apoi că lipsa apei de ploaie s-ar resimi în urma vreunei tăceri mai îndelungate a vicepreședintelui Nixon. Dar iată că și această ipoteză a căzut: excelența sa a făcut declarații, nu demult, astfel că...

Și totuși, de unde această subită nevoie de apă de ploaie, în țara tuturor posibilităților? M-a fulgerat deodată un gând (poate pentru că și fulgerul e un fenomen legat de ploaie!) care m-a aruncat tocmai în urmă cu cinci ani. Adică atunci când un businessman american — editor de felul lui — pe nume Harry Hugerheim, a făcut această revelatoare declarație:

„Bomba atomică reprezintă astăzi posibilitatea supremă de nimicire a vieții; controlul asupra vremii însă ar putea să devină posibilitatea supremă de nimicire a mijloacelor de trai”.

Harry Hugerheim — ca un om al cărții ce se afla — ne învăța (adică îi învăța pe americani) că prin transportarea unor „reactivi corespunzători” de la vest la est, cu ajutorul

stăpâni pe vânturi și leagă ploile, de fac să cadă grindina cu butiile. Numai cu moaștele sfinte... (numele exact îmi scapă în momentul de față) ar putea să-i mai oprească. Moaștele și descintelece.

— Dar sfântul Ilie, bunicuțo?...
— Sfântul Ilie nu-i cu partea grindinei; el îi cu ploile.

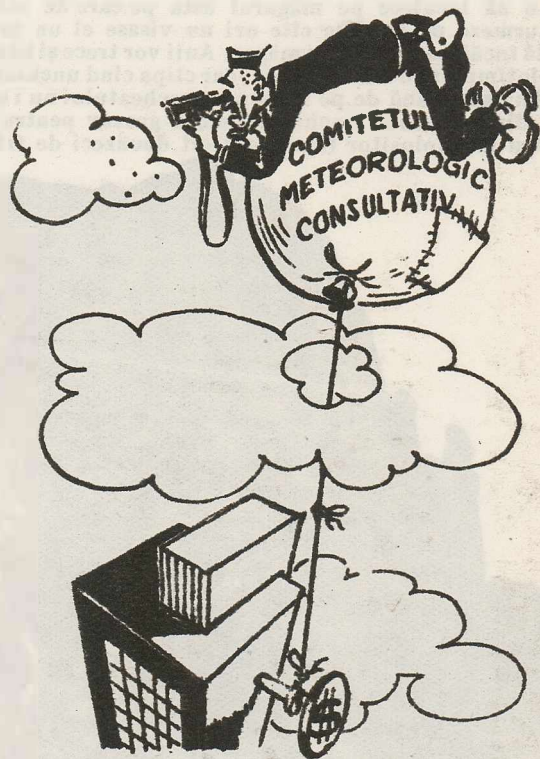
Diviziunea aceasta a muncii din sferele de sus o știam, așadar, până nu prea demult, când am aflat despre descoperirea lui mister Harry Hugerheim, editor și — precum se vede — autor de povești senzaționale. Atunci m-am pus cu nădejde pe studiu — și iată ce am aflat, consacându-mi ultimii ani exclusiv problemei cu pricina.

Ploaia este — mai pe românește spus și mai pe scurt — rezultatul condensării vaporilor de apă înălțați de la pământ în straturile de sus ale atmosferei. Cineva a dat un exemplu foarte concludent: rufele umede se usucă altă vară, cât și iarna. Ceea ce înseamnă că apa zvintată se preface în vapori care, când dau de aer rece, se preface în picături de apă. Ducând exemplul mai departe, putem adăuga că în lumea lui Hugerheim, Dulles & Co. sînt atâtea rufe murdare de spălat, încît nici nu este de mirare că plouă cu teorii despre „războiul meteorologic”. Pentru că, vedeți dumneavoastră, Harry Hugerheim nu este singur: profesorul Houghton de la Institutul tehnologic din Massachusetts, senatorul Johnson, senatorul Jackson nu mai cred nici ei în descintelece și înclină să creadă că sfântul Ilie Hugerheim ar putea să aibă dreptate. Ca să zic așa, ei îi dau o mîină de ajutor în bunul mers al întreprinderii lui de stricare a vremii.

Prevederea timpului nu este însă totuna cu stricarea lui, astfel că, după cum se vede, obiectivele nemărturisite ale Comitetului meteorologic consultativ nu rimează de loc cu acelea mărturisite. Se știe bine că aerul, din care se compune atmosfera, conține azot, oxigen, diferite alte gaze, picături de apă și praf. Teoreticienii americani ai războaielor cu bombe bacteriologice, atomice, meteorologice — decretate pe rînd „armă supremă” — se îndeletnicesc de mult cu aruncarea prafului în ochii opiniei publice, în speranța că vor stoarce mai multe miliarde pentru fabricile de armament. Teoriile lor se dovedesc însă, una după alta, a nu fi altceva decît baloane de oxigen cu care businessmenii yankei încearcă să-și prelungească domnia.

Starea vremii era cunoscută pînă nu demult după următoarele coordonate: temperatura aerului, presiunea atmosferică, direcția și tăria vîntului, înălțimea și natura norilor, precipitațiile atmosferice etc. De o importanță excepțională este cunoașterea presiunii atmosferice, care se măsoară cu barometrul pînă mai deunăzi. Astfel, se știa că presiunea aerului e mai mică la munte și mai mare la nivelul mării, că la presiunea cea mai mare sînt supuse așa-zisele „zone de maxim barometric” (adică acelea din regiunile subtropicale și polare) și că presiunea mai slabă se exercită în „depresiuni”, zone în care cad ploi mai abundente. De la 4 octombrie 1957, însă, în spațiul interplanetar a apărut o planetă nouă — satelitul nr. 1 — care a avut o influență deosebită asupra schimbă-

rilor atmosferice în lumea întreagă. Barometrul a rămas de căruță — dacă se poate folosi un termen nestiințific într-o expunere științifică — și Sputnikul sovietic, urmat la interval de numai o lună de un al doilea satelit, comandă astăzi, dintr-un anumit



punct de vedere, fenomenele din natură. Astfel, prin apariția sateliților artificiali, a sporit considerabil presiunea atmosferică în zona de la nivelul mării și, îndeosebi, la nord și sud de paralela 40, respectiv la New York și Washington. Mai mult încă, modificarea intervenită în legile de declanșare a fenomenelor naturale este vizibilă prin aceea că presiunea aerului s-a accentuat în zonele în care Sputnikul a provocat „depresiuni” — adică acolo unde plouă cu teorii despre „bombe meteorologice” — și, dimpotrivă, a scăzut simțitor în zonele pînă azi cunoscute ca „de maxim barometric”. Mai clar: de unde arșița soarelui — căreia i se datorește încălzirea aerului — era mai intensă în regiunea ecuatorului, ea și-a mutat acum centrul de intensitate în regiunea paralelei 40, fapt ilustrat de însuși senatorul Johnson, care — uitînd că e vorba de ploaie — a cerut la 10 decembrie poporului american „sînge, sudoare și lacrimi”. Ceea ce demonstrează că întotdeauna, sau aproape întotdeauna, aversele de ploaie de genul acesta sînt însoțite de descărcări electrice... în moalele capului. Mai ales atunci când sînt rezultatul unei creșteri a temperaturii (stare de încălzire excesivă), al sporirii presiunii atmosferice (stare de apăsare), al schimbării direcției vîntului (de la est la vest), cu o viteză de 8 km pe secundă (viteza Sputnikului).

În sfîrșit, o ultimă constatare. Mai sînt unii savanți din zonele de depresiune care confundă meteorologia cu astrologia. După cum se știe, astrologii se ocupau cu cititul în stele, ei erau — cum zicea răposata întru domnul, bunică-mea — „nește zodiari, nește solomonari”. Și una e să latră la lună, dar cu totul altceva să urli la pămînteni. Împotriva celor dintii se pot lansa și „lune artificiale” — vorba ceea, să tot aibă la ce lătra. Împotriva celor din urmă există însă bite...



curenților aerieni existenți în diferite straturi ale atmosferei, Uniunea Sovietică ar putea fi pustiată de secetă sau inundată de ploi. Viceversa — după afirmația teoreticianului apei de ploaie — ar fi exclusă cu desăvîrșire. Cum s-ar zice, „bomba meteorologică” ar fi mai tare ca bomba atomică. Un fel de potop al lui Noe nr. 2. Ceea ce, după cum se știe, nu s-a mai întîmplat de mult — și tare se simțea nevoia.

Bunica mea, e drept, era în contradicție — cu anticipație — cu această epocală descoperire teoretică.

— Dragul meu — mă dăscălea dînsa — să ne ferească dumnezeu de solomonari. Aștia-s

Via neîmplinită

de Abd ar-Rahman al-ŞARKAVI—scriitor egiptean

În micul lui univers dorm toți: tata, mama, capra și găinile. Numai de el nu se lipește somnul de loc. Se uită la pliftirea galbenă, abia perceptibilă, a opaițului, care mai mult fumegă decât arde. Se uită și așteaptă să se facă ziua și să se trezească mama.

Dimineața va îmbrăca, pentru prima oară în viață, un costum de haine și va încălța prima pereche de ghete. Tot ce va pune pe el va fi nou și vântul îi va flutura ciucurele fesului iar el, Mustafa, are să se ducă la oraș, unde nu a fost încă niciodată, ca să-și dea examenul de admitere la școala din oraș.

De data aceasta o să se ducă la oraș, călare pe măgar. În sfârșit, o să încalce pe măgarul ăsta pe care de atâtea ori a trebuit să-l urmeze pe jos. De câte ori nu visase el un asemenea moment! Odată încălecase chiar pe măgar. Anii vor trece și băiatul va uita, desigur, întâmplările din copilărie, dar clipa cînd unchiul l-a rostogolit cu o palmă zdravănă de pe spinarea urecheatului nu i se va șterge niciodată din amintire. Unchiul tremura grozav pentru măgar, pe care-l socotea mai folositor familiei decât douăzeci de trîntori ca el, Mus-

tafa, spunînd că pentru bătrînul animal era prea de ajuns și căratul pămîntului.

Mustafa nu-l putea pricepe de fel pe unchiul lui; nu pricepea de ce măgarul putea să care toată ziua la pămînt, iar pe el, Mustafa, singurul copil din casă, nu-l putea duce-n spate.

Familia lor nu e prea numeroasă: mama, tata, unchiul și el, Mustafa; iar averea—un măgar, o capră și cîteva găini.

Tatăl lui Mustafa învățase în tinerețe la Al-Hazar și visa să se facă *ulem*!

Și iată-l într-o bună zi, apărînd în sat cu un turban uriaș pe cap și plimbîndu-se mîndru pe străzi. Primul care i-a ieșit în cale a fost propriul lui frate. „Pentru ce te-ai înfășurat cu un turban ca ăsta?” — l-a întreat el, pufnînd în rîs. „Ce rost are să te faci de rîsul oamenilor? Mai bine vezi-ți de treabă! De la mine, să știi, nu capeți un ban!”

Satul a rîs multă vreme de tînărul cu turban. Mulți își mai aduc și astăzi aminte de cuvintele rostite atunci de fratele tatălui

și de fiecare dată pufnesc în rîs. Iar tatăl lui Mustafa nu s-a mai întors la Cairo. S-a însurat și a rămas la țară, dar nici turbanul nu l-a mai scos din cap. Și, cu toate că nu s-a făcut *ulem*, satul îi poartă respect. Deseori, cînd e vorba de o căsătorie sau de o despărțire, vecinii îi cer sfatul. Alteori îl descos în privința raiului și a iadului. Și tot el scrie jalbele anonime împotriva primarului care abuzează de putere.

Cînd a mai crescut Mustafa, taică-su l-a dat la școala din sat, apoi a hotărît să-l ducă la învățătură la oraș, pentru ca băiatul — sînge din sîngele lui, carne din carnea lui — să aibă parte de ceea ce n-a avut el.

Numai unchiul lui Mustafa nu era de aceeași părere. El socotea că nepotul trebuia să rămînă la țară, să ajute la treburile gospodăriei. Să crească un bun felah, un priceput luptător cu bita și un apărător de nădejde al familiei în caz de nevoie, dacă ar fi încercat careva să le fure rația de apă din canalul de irigație sau să dea drumul oilor pe pășunile lor, și așa nenorocite ca vai de lume.

Unchiul lui Mustafa e slab și fără pic de putere. Chipul aspru, de culoarea bronzului, poartă pecetea lipsurilor și a necazurilor pe care omul le-a îndurat în viața sa. Uneori mai strecoară cîte o glumă, de care țărani îi rîd de se prăpădesc, dar pe el nu l-a văzut încă nimeni rîzînd vreodată; iar cînd șeful poliției/ori primarul prea se întrec în a-i obîjdui pe țărani, toate privirile se îndreaptă spre el, toți așteaptă să-i audă cuvîntul. Glumele lui îi ajută pe țărani să-și poarte mai ușor soarta.

Și, cum spuneam, unchiul se arăta neînduplecat față de trimiteră lui Mustafa la oraș la învățătură. Într-o seară, pe cînd familia se așezase la cină, unchiul spuse așa, dintr-o dată: „Ascultă-mă pe mine: lasă băiatul la țară! O fi poate bine, nu zic, să învețe la școala de la oraș, dar atunci cine o să lucreze pămîntul? Că nu s-o fi găsit tocmai el să cucerească independența țării! Aud?”

Nu pentru prima oară auzea Mustafa cuvintele „independență” și „țară”, dar nu le pătrundea în nici un chip înțelesul. Acuma, însă, revoltat de disprețul unchiului și tot fără să priceapă nimic, copilul nu se mai putu

1) Ulem — învățat musulman teolog.



5 întrebări despre ARAGONIT



u prilejul unei vizite făcute la amicul Z. atenția mi-a fost reținută de un obiect banal: o veioză. Ceea ce mă atrăgea cu osebire era lumina dulce pe care o iradia peretele translucid al obiectului. Curios, am pipăit suprafața lunecoasă a lămpii și am avut senzația că degetele ating o marmură îndelung șlefuită. La întrebarea dacă e marmură, mi s-a răspuns cu numele unui mineral: aragonit. Iată un cuvânt puțin uzitat!

Ce este aragonitul? Ca să aflăm, am fost nevoit să fac o lungă incursiune în lumea mineralelor. Lexicoanele mi-au dat un răspuns prompt: aragonitul e un carbonat de calciu. Vasăzică experimentul tactil nu m-a înșelat. Într-un fel, aragonitul este înrudit cu marmura, după cum e frate bun cu diamantul și petrolul. Și tuturor acestor minerale le dă naștere carbonul - elementul de bază al vieții.

Unde se găsește aragonitul în stare naturală? Întrebarea mă frământa din pricină că, spre deosebire de marmură, numele de aragonit îl auzeam pronunțat extrem de rar. Căutările mi-au rezervat o surpriză: această piatră se găsește în depozite de izvoare calde ori în fisurile rocilor eruptive. România, se pare, este una din puținele țări din Europa care posedă această piatră. Ba mai mult, solul nostru are două feluri de aragonit: cel gri, care se extrage

la Corund și astfel reușește să se edifice asupra zăcămintelor, care se aflau de obicei în locuri mlăștinoase, sub un strat de apă și nămol fin. Apele minerale - în deosebi cele acidulate, venite din adâncuri și conținând în mod special fier și iod - dădeau rocii coloratura aceea extrem de variată.

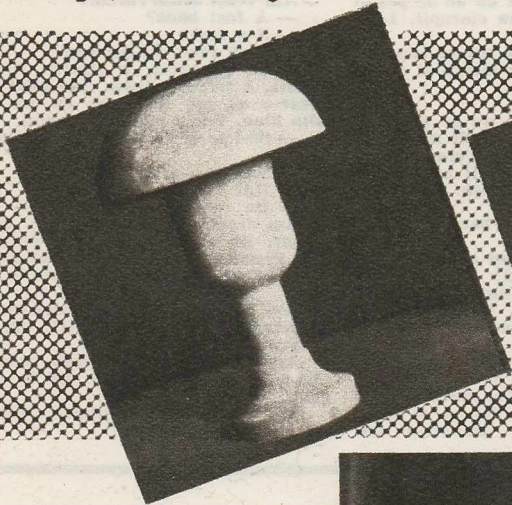
Doisprezece ani mai târziu profesorul Knopp iese la pensie și se stabilește pentru totdeauna la Corund, unde pune bazele unui atelier de prelucrare a aragonitului. Obiectele, lucrate cu multă grijă, iau curind drumul străinătății. Chicago, marele oraș american, înghite aproape toate produsele; ba mai mult, datorită cererilor insistente, aragonitul se exportă în S.U.A. chiar sub formă brută (blocuri), la prețul unic și excepțional pentru vremea aceea de 12 lei/kg! Datorită exportului masiv, aragonitul, această piatră rară și cu însușiri atât de apreciate, era mai bine cunoscută peste hotare decât în patria ei!

Ce obiecte se pot executa din aragonit? La intersecția Căii Victoriei cu strada Dobrogeanu-Gheea se află un magazin pe a cărui firmă citești: „Aragonit”. Este unicul magazin din țară (și cred că și din lume) care vinde în exclusivitate obiecte din aragonit. Obiectele expuse sînt piese casnice și de birou: servicii de scris, vase de flori de diferite forme și mărimi, servicii de fumat, veioze, fructiere, pudriere, în sfîrșit - pe lângă multe altele - candelabre. Execuția - forma,

lustrul - nu poate fi decît lăudată. După cum o cutie de sidex este prețioasă pentru mîgala depusă de meșter și calitatea materialului, tot așa obiectul de aragonit este prețios și datorită rarității pietrei, și datorită execuției sale.

Cum se prelucrază? Aragonitul este un element docil. El se supune în egală măsură daltei ori cuștului de strung și îndură prelucrări de ore întregi. Metalul se strunjește la viteze mari, aragonitul la rotații încete. Dar din pătrunderea întîrziată a cuștului se naște conturul lui superb, cu ape ciudate și fanteziste cum numai natura poate isca. Obiectele de care am amintit mai sus se realizează nu numai la Corund, ci și în Capitală, la o unitate a întreprinderii „București”.

I. CORIBAN



În fotografiile, diferite obiecte din aragonit.

în satul Corund (R.A.M.), și cel de culoare maro, provenit din zăcămintele de la exploatarea Lunca din regiunea Timișoara.

Cum a fost descoperit aragonitul de culoare gri? La Corund este cea mai veche exploatare din țară. Un inginer din București, tov. Adrian Stănescu, mi-a relatat istoricul aragonitului de Corund. Prin anul 1909 un oarecare profesor ceh, pe nume Knopp, sosește în acest sat să facă o cură balneară. Profesorul, geolog pasionat, colindă mai tot timpul împrejurimile. Într-o după-amiază de august, Knopp, aflat într-una din obișnuitele lui excursii de naturalist, descoperă o piatră nouă.

Knopp vine citeva veri la rînd



CRONICA

melomanului

OPERĂ LA
OPERETĂ

Nu e chiar atât de simplu să dai definiția operetei; dacă „simfonieta” e o simfonie de proporții mai reduse, nu se poate spune la fel despre operetă și operă (opera „Liliacul”, de pildă, e mult mai lungă decît opera „Cavaleria Rusticana”). Acceptînd definiția de „operă veselă”, ce te faci cu „Bărbierul din Sevilla”, „Nunta lui Figaro” sau „Mireasa vindută” care sînt, hotărît lucru, mai vesele decît... „Plutașul de pe Bistrița”?... Și, în definitiv, „Răpirea din Serai” nu e tot un fel de operetă?

Dar să lăsăm celelalte probleme de acest fel autorilor de enciclopedii și dicționare. Ceea ce ni se pare interesant și demn de laudat este că opereta bucureșteană de pe Spial s-a hotărît să-l facă loc, printre Johan Strauss, Zeller și Gherase Dendrino, bătrînului Cimarosa, care-și prezentase pentru prima oară „Căsătoria secretă” un an după moartea lui Mozart, adică în 1792.

Să fie vorba numai de o simplă lărgire de repertoriu? Surprizele pe care acest spectacol le oferă publicului vădesc semnificații mai mari. Mai întîi că, prin complexitatea și bogăția scrierii muzicale, lucrarea pune încomparabil mai multe probleme de finețe, acuratețe și precizie decît spectacolele obișnuite de pe această scenă; în al doilea rînd - sau, de fapt, în primul! - cei șase interpreți ai „Căsătoriei secrete” (o dovadă convingătoare că poți crea o bogăție muzicală și cu șase personaje, după cum poate fi sărăcie și cu două sute!) dovedesc calități pe cît de surprinzătoare, pe atît de imbucurătoare. Iată deci, în sfîrșit, un admirabil spectacol fără „stele”, în care tinerii Lili Dușescu, Lucia Roie și Mircea Nemens sînt incîntători, în care Viorel Chicideanu e întîrșit, în care Cezar Ionescu e o revelație, iar dirijorul Traian Mihăilescu are prilejul, de mult așteptat, să-și dovedească măsura competenței sale.

Netemîndu-se de excesul de prim-planuri (mobile pe care-l cere însăși tratarea muzicală (muzica abundă de duete, terțete etc.), regizorul Lucian Ionescu a știut să imprime personajelor dinamismul necesar, fără a le pune să alerge de-a lungul scenei, cîntîndu-și apoi ariile cu răsuflarea tăiată. Unele excese de gestică în scenele dintre conté și Elisabeta (nu știu de ce acesta calcă elementare maniere, așezîndu-se în fața unei femei care stă în picioare!) și o ușoară îngroșare a scenelor cu Geronimo nu dăunează echilibrului și ritmului fermecător al acestui spectacol.

Operă la operetă? De ce nu? Publicul nu are nimic de obiectat; și, după impresia mea, nici... Cimarosa.

MELOMAN



Lucrări celebre, compuse în copilărie și tinerețe

● La vîrsta de 3 ani, compozitorul francez Camille Saint-Saens compunea valsuri și galopuri; la 4 ani și jumătate cînta partea pentru pian dintr-o sonată pentru vioară și pian de Beethoven; la 10 ani era solist cu orchestra simfonică din sala Pleyel, executînd un concert de Mozart și unul de Beethoven.

● La vîrsta de 5 ani Bedrick Smetana cînta la vioară. La 6 ani a concertat ca pianist în orașul său natal, Litomyšl, iar la 8 ani a compus primele sale dansuri cehe pentru pian.

● Mozart a compus primul său menuet la vîrsta de 5 ani, iar la 12 ani prima sa operă „Bastien și Bastienne”. În scurta sa viață de 35 de ani, a compus 794 de lucrări.

● „Simfonia clasică” de Prokofiev a fost compusă de marele compozitor sovietic la vîrsta de 18 ani.

● La vîrsta de 17 ani, Felix Mendelssohn-Bartholdy a compus celebra uvertură la „Visul unei nopți de vară”. La aceeași vîrstă Bizet a compus o simfonie, iar Schubert celebrul lied „Margareta la torș”.

● George Enescu avea 18 ani cînd orchestra „Colonne” din Paris cînta pentru prima oară „Poema romînă”.

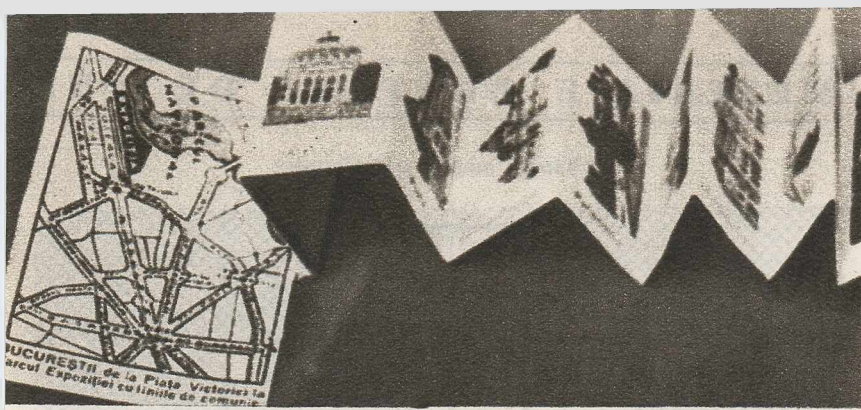
● Dmitri Șostakovici a compus prima sa simfonie, care i-a adus falma mondială, la vîrsta de 20 de ani. „Scherzo”-ul din această simfonie a fost compus la 13 ani.

● Rossini a compus „Bărbierul din Sevilla” la 24 de ani.

● Liszt a dat primul său recital public la vîrsta de 9 ani.

● Tot la 9 ani a dat Chopin primul recital, iar la 20 de ani, cînd a venit la Paris ca pianist desăvîșit, era deja cunoscut din turneele întreprinse în Austria și Germania și compusese două concerte pentru pian și orchestră.

J. B.



BUCUREȘTI ÎN MINIATURĂ

S-a anunțat recent că un colectiv din cadrul Muzeului de Istorie al orașului București, în frunte cu prof. Ion Ionașcu, a început pregătirea pentru elaborarea unei mari monografii a Bucureștiului, care apare în patru volume. De asemenea, Editura Științifică pregătește lucrarea „Bucureștii de odinioară”, elaborată de un colectiv format din prof. I. Ionașcu și arheologii S. Morini, V. Zira, Gh. Cantacuzino și D. Rosetti. În fine, se mai anunță că la începutul anului viitor va apare o culegere de cercetări privind o istorie a orașului București.

Cu acest prilej, ne-am amintit de o lucrare despre București care are trăsăturile ei originale: este cea mai redusă ca proporție, atât de mică încât măsoară doar 38 mm înălțime și 24 mm lățime, deci cam cât o marcă poștală. E vorba de un pliant în formă de carte miniaturală și care cuprinde 12 vederi din București. De asemenea, cuprinde un mic plan reprezentând București, de la Piața Victoriei la Piața Parcului Națio-

nal (astăzi Parcul de Cultură și Odihnă). Pe spatele pliantului cu cele 12 reproduceri fotografice, se mai află două ilustrații, prima reprezentând bisericuța lui Bucur, una din cele mai vechi clădiri ale Bucureștiului, și a doua, Palatul Telefoanelor care fusese inaugurat la 24 aprilie 1933, deci, la vremea când pliantul s-a tipărit, una din cele mai noi și mai mari clădiri ale Capitalei.

„Volumul”-pliant, apărut în colecția bibliotecii „Mărtisor” partinând numărul 5, a fost realizat de editorul H. Fischer-Galați, cunoscut bibliofil; lucrarea a fost tipărită în tipografia „Tiparita” a editorului și „dată la iveală în Săptămâna Cărții, la 9 mai 1936”.

Desigur că dintre documentele retrospective privind Bucureștiul de altă dată, care vor fi cuprinse în vastele lucrări în pregătire, nu ar trebui să lipsească nici acest „București în miniatură”.

S. ALBU

FILATELIA ȘI CĂSĂTORIA

Vă veți întreba desigur ce legătură poate fi între mărcile poștale și căsătorii.

În țările monarhice se practică un curioz obicei — acela de a se acoperi (cel puțin) cheltuielile de nuntă ale capului încoronat sau printului moștenitor prin emiterea unor timbre. Astfel, filatelii au trebuit, în 1943, să suporte cheltuielile de nuntă ale ducelui de Lichtenstein, în 1956, ale printului de Monaco precum și ale ex-regelui Egiptului etc.

În catalogul Michel figurează la nr. 106-109 — Japonia — o serie emisă la 26 ianuarie 1924, cu prilejul căsătoriei împăratului Hirohito cu prințesa Nogako. Primele două reprezintă muntele Tsukuba, celelalte — palatul lui Hirohito. Interesul filatelistilor pentru aceste mărci se datorează rarității lor, provenite din faptul că au dispărut înainte de a fi fost puse în vânzare. Un cutremur a distrus depozitul poștei din Tokio și mărcile au ars. O cantitate redusă fusese însă trimisă înainte în insula Caroline, pentru a fi pusă în vânzare în aceeași zi cu cele din Japonia.

Mărcile poștale au prilejuit însă și căsătoria unor tineri săraci, fără a fi fost emise în acest scop. Cele ce vor fi relatate redau această întâmplare, petrecută în Suedia.

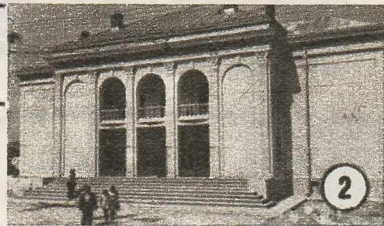
Plecând să-și satisfacă stagiul militar, un tânăr suedez din Galiksberg lăsa în mica localitate din nordul Suediei o logodnică îndurerată, cu care nu se putuse căsători până atunci din cauza sărăciei. Pentru a avea o legătură neîntreruptă pe durata despărțirii, cei doi logodnici și-au strins laolaltă micile lor economii, care le-au ajuns tocmai bine ca să cumpere un număr oarecare de plăcuți timbrate cu mărci de cîte 12 oere. Timp de doi ani cei doi logodnici au schimbat înflăcărate scrisori de dragoste. Cu puțin înainte de a se întoarce în Galiksberg, tânărul arătă scrisorile unui prieten. Acesta, pasionat filatelist, remarcă o curiozitate a mărcilor lipite pe plăcuți: surzarjele erau aplicate invers față de felul cum fuseseră imprimare pe celelalte mărci de 12 oere. Această greșală a poștei a făcut din mărcile cumpărate de către tinerii logodnici adevărate rarități și valori filatelice. Înapoiat, tânărul vinde plăcuțile francate pe care le aveau, realizând o sumă de bani atât de mare, încît și-au putut întemeia un cămin. Dacă vreți să aflați valoarea actuală a acestor mărci, consultați catalogul Yvert. Le veți găsi la capitolul Suedia, sub nr. 107.

CLĂDIRI CONSTRUITE CU GUST

Se pot construi clădiri confortabile, dar în același timp și cu gust? Pe deasupra și fără risipă de bani?

Nu punem întrebarea cu gândul de a deschide un plebiscit printre arhitecți și constructori. Lășăm lucrul acesta pe seama revistelor de specialitate. Ideea ne-a fost furnizată de două exemple recente.

Priviți clădirea cu două etaje (foto 1). Este un bloc nou, construit la Cîmpina pentru salariații I.F.E.T.-ului. Arhitecții și constructorii s-au străduit să dea casei o înfățișare cu mult gust. Stilul n-a răpît din confortul interioarelor și nici n-a scumpit prea mult costul construcției. Nu vă place mai mult decît un bloc tern, cu fațadă de cazarmă?

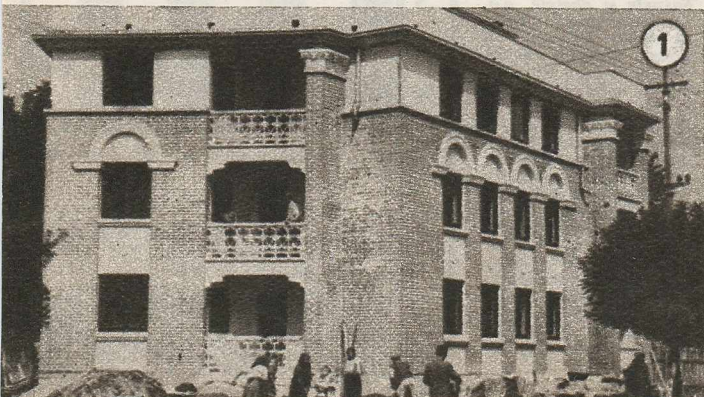


2

Și la Tirgoviște constructorii au reușit să ridice o casă de cultură fără multe artificii arhitectonice, dar care îți amintește, prin fațada, scopul cărui a și dedicată (foto 2).

Astfel de clădiri sînt mai plăcute și pentru ochi, și pentru orașele în care sînt ridicate.

Fotografii de I. VERMONT



1

Vizitați magazinul

O.C.L. APPROZAR

BUCUREȘTI
BD. 6 MARTIE Nr.6

Special amenajat cu instalație frigorifică pentru desfacerea logumelor și fructelor congelate.

O.C.L. ALIMENTARA CRAIOVA

vinde în toate unitățile sale
sortimente bogate și variate

de

Produse zaharoase
Conserve de legume
Lichioruri fine

Loto Central EU, TU, EL, NOI, TOTI PUTEM CISTIGA SAPTĂMÎNA aceasta

LOTO CENTRAL

În orice cămin și un libret de economii

CEC
CASA DE ECONOMII ȘI CONSERVAȚII

LIBRET DE ECONOMII

58 I 5741

Sfatul medicului

PNEUMONIA

Pneumonia este o boală acută infecțioasă a plămânilor. Ea este provocată fie de unii microbi (pneumococ, stafilococ, streptococ etc.) care se pot găsi în mod frecvent în nasul și în gâtul oamenilor sănătoși, fie de microbi și mai ales de viruși, transmiși omului sănătos de către bolnav prin tuse, strănut. Boala apare ca urmare a creșterii virulenței microbilor, pe de o parte, și a scăderii rezistenței organismului, pe de altă parte. Astfel, persoanele debilitate în urma unei rujele, gripei, guturaii, cei sârmenși datorită unor eforturi fizice sau intelectuale deosebite, cei care lucrează în condiții de frig, umezeală, curent, precum și bătrânii și copiii mici sînt în special predispuși să facă această boală.

Pătrunși o dată cu aerul inspirat în plămâni, agenții patogeni produc o inflamație a alveolelor pulmonare (microbii) sau a țesutului interstițial (virusurile), reducînd astfel capacitatea respiratorie a plămînilor, în raport cu mărimea procesului inflamator. Acesta poate să cuprindă zone mai reduse (un lob pulmonar), pînă la regiuni mai întinse, în același plămîn sau în ambii plămîni (pneumonie dublă), determinînd în acest caz o evoluție mai severă.

Pneumonia începe în majoritatea cazurilor brusc. Bolnavul este cuprins de un frison puternic, urmat de ridicarea temperaturii pînă la 39°-40°, are o stare generală

proastă, dureri de cap, respiră greu și simte un junghi violent în partea bolnavă a toracelui, care se accentuează la inspirația profundă și la tuse. La început, bolnavul are o tuse seacă; după 2-3 zile începe să elimine o expectorație caracteristică viscoasă, de culoare rușie.

Bolnavul de pneumonie este aprins la față, limba îi este prăjită, îi apare uneori herpes la buze sau la nas, are un puls rapid, insomnie, este agitat, urinează puțin, urina fiindu-i închisă la culoare.

Uneori pneumonia începe lent, simptomele de mai sus fiind atenuate ca intensitate; astfel, junghiul și frisonul pot apare mai târziu sau pot lipsi chiar, temperatura poate crește progresiv, bolnavul poate avea o tuse și o respirație mai puțin supărătoare etc.

Medicul trebuie consultat încă de la primele simptome căci, netratată din timp, boala se poate agrava, ducînd la complicații severe cum sînt: pleurezia purulentă, abscesul pulmonar, septicemia, meningita, miocardita — sau chiar la moartea bolnavului.

Dacă pînă acum cîțiva ani tratamentul pneumoniei era dificil și adeseori ineficace, astăzi, cu arsenalul medicamentos de care dispunem — antibiotice și chimioterapice care acționează direct asupra agentului patogen și în special asupra microbilor — pneumonia a devenit o boală ușor vindecabilă, mai ales cînd este luată din timp.

Tratamentul constă în sulfamide (8-12 gr pe zi), pînă cînd scade temperatura, sau penicilina (600.000-800.000 unități pe zi) ori streptomicina (1 gr pe zi), adeseori aceste două din urmă administrîndu-se asociat. În cazul cînd temperatura nu cedează, trebuie încercate și alte antibiotice, după cum stabilește medicul, în urma anumitor probe de laborator (antibiogramă).

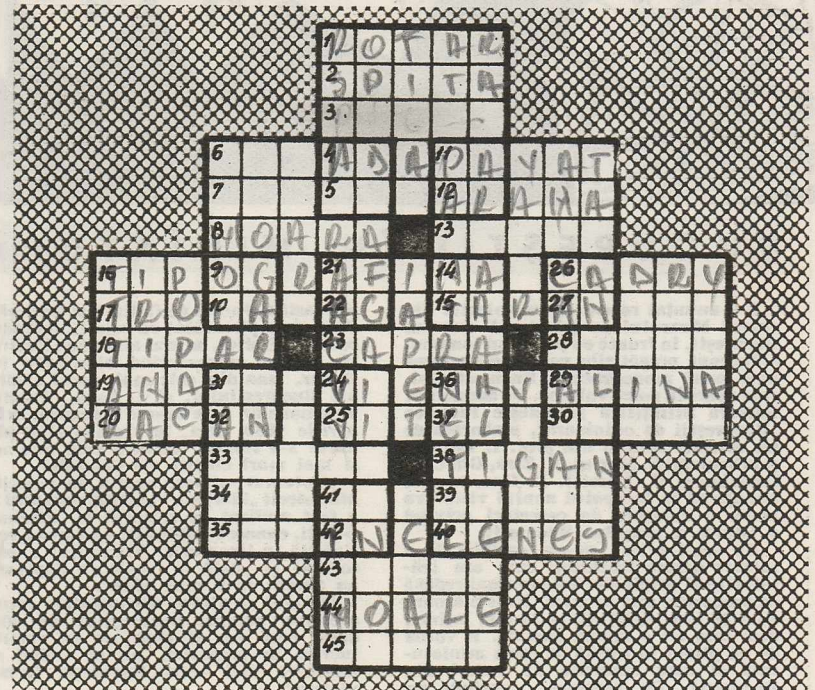
În starea de această, bolnavului i se dau o serie de medicamente ajutătoare. Astfel, pentru calmarea tusei, în prima perioadă va lua: Codenal, Dionină; pentru ușurarea expectorației, în a doua perioadă: Sirocil, Expectoran. De asemenea i se dau pentru calmarea junghiului și pentru durerile de cap — antinevralgice, pentru scăderea temperaturii — piramidon, aspirina precum și vitamine pentru întărirea organismului.

În cazurile grave, cînd tensiunea este scăzută și mai ales atunci cînd este vorba de bătrîni, se vor da medicamente care sa suțină inima și vasele: Digitală, Stofantină, Pentazol.

Bolnavul trebuie să rămînă la pat tot timpul bolii, într-o camera bine aerisită, luminoasă; în ce privește alimentația, el va primi un regim lactofăinos, ușor dar hrănitor. Am arătat la începutul articolului care sînt cauzele care produc pneumonie; pentru a ne feri de îmbolnăvire, trebuie să evităm slăbirea organismului, precum și contactul cu bolnavii de pneumonie.

MESERIA E BRĂȚARĂ DE AUR

(Pătrate magice și înlănțuite)



ORIZONTAL SI VERTICAL:

1. Fără el nu se poate face căruța
2. Parte a roții. 3. Meseriaș în pielerie (od.). 4. Verb al crescătorului de vite.
5. Pescar care nu pescuiește peșii. 6. Rătăcitor de meserie. 7. A cîntă, ca munca pe om. 8. Mașină de dininecătă pînă seara. 9. A prezenta. 10. E folosit la prelucrarea lînii. 11. Pavator și-a făcut meseria. 12. Metal cu vază utilizare în trecut. 13. Pășitor de vite. 14. Stațiune balneară lângă Călarăși. 15. E agricultorul din țată-n țată. 16. Lucrează în tipografie. 17. Țară în Grecia antică. 18. Ce servește drept model. 19. Nume de fată. 20. Pe vremuri, denumire peiorativă pentru recrut. 21. Nivelăm. 22. A afirma.

23. Sare peste garduri. 24. Capitală europeană. 25. Crescătorul de vite se bucură la nașterea lui. 26. Încadrează tablouri. 27. Munca istoriografului. 28. Referitor la mare. 29. A potoli. 30. În legătură cu una din glandele corpului omeneș. 31. Povestit. 32. A însufleți. 33. Adversar. 34. Vestit constructor italian de viori. 35. Capitală a unei republici sovietice. 36. Șantierul unde se construiesc vase. 37. Vulturi oltenite. 38. Șerb moldovean, pe vremuri. 39. Sterpe. 40. Nu muncește, chiar dacă are o meserie. 41. Îl face matrișerul. 42. Le face bijutierul. 43. Portar de școală (od.). 44. Încet. 45. Cu el lucrează electricianul.

CUNOAȘTEȚI POVEȘTEA FAIMOASEI „PUNȚI A SUSPINELOR”?

Sînt puțini oameni pe lume care să nu fi auzit de celebra „Punte a Suspinelor” din Veneția. Celebritatea ei, însă, este de tristă memorie, căci, după cum o arată chiar numele, ea se datorează durerilor omenești la care au fost martore zidurile sale, în decursul veacurilor. Închiziția Evului Mediu și apoi teroarea desfășurată de cîțiva dogi ai Veneției au făcut să curgă mult sînge pe această Punte a Suspinelor — care nu era altceva decît un loc de supliciu. Sute de mii de victime ale fanatismului religios au expirat aici în chinuri îngrozitoare; nenumărați oameni nevinovați au fost martirizați în acest loc al durerii, care era prevăzut cu tot ceea ce mintea omenească născocise atunci pentru torturarea celor oropsiți. A fost o vreme cînd în Veneția se afla o cutie specială, în care se aruncau denunțurile. Erau de ajuns cîteva rînduri anonime arun-

cate în această cutie, pentru ca denunțatul, de cele mai multe ori nevinovat de păcatul ce i se imputa, să ia drumul „Punții Suspinelor”.

Așezarea trupului pe jericul aprins făcea pe orice soție să mărturisească adulterul pe care nu le săvîrșise. Scoaterea ochilor cu fierul roșu stătea cetățeni pașnici să se recunoască conspiratori: smulgerea unghiilor cu cleștele împingea pe hoși să arate drept complici ai lor pe unii oameni pe care nici nu-l cunoșteau, iar faimoasa „fecioară de fier” cu dinții de metal, ce străpungeau trupul nenorociților acuzați de erzie, îi constrîngea să recunoască vrăjitorii imaginare și pactizări cu diavolul.

Fiecare grăunț de moloș de pe „Puntea Suspinelor” simbolizează cîte o dramă a acelor timpuri întinsecate, cînd, în numele lui dumnezeu și al dreptății, se săvîrșeau grozăviile cele mai diabolice.

ȘAH - ȘAH - ȘAH - ȘAH - ȘAH

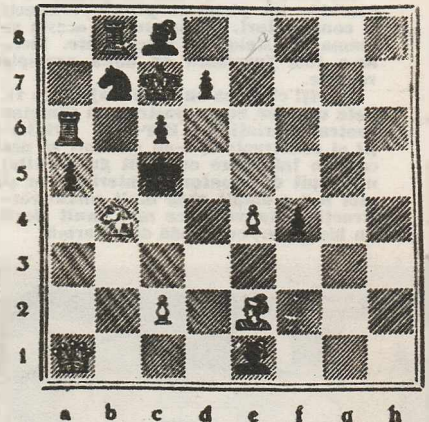
REGELE SURPRINS ÎN CENTRU

Scurta partidă care urmează se adaugă la nenumăratele exemple care confirmă binecunoscuta regulă: regele rămas în centru este expus atacurilor de mat.
APĂRAREA NIMZOVICI. Rossetto — Sanguinetti, turneul zonal al Americii de Sud, pentru campionatul mondial. 1. d4 Cf6 2. c2 e6 3. Cc3 Nb4 4. Dc2 c5 5. a3 N:c3 + 6. b:c3 Cc6 7. Cf3 d6 8. Ng5 h6 9. Nh4 b6 (Legarea calului f6 este neplăcută pentru negru, mai ales că negru n-a rezolvat nici problema esențială a acestei deschideri: lupta pentru cîmpul e4) 10. e3 Ca5 11.

Ne2 Nb7 12. 0-0 g5 13. Ng3 Ce4 (Ocuparea punctului e4 s-a făcut cu pierdere de timp. Acum albul deschide liniile în centru și începe atacul asupra regelui negru, rîmas descoperit) 14. d5 e:d5 15. c:d5 N:d5 16. Td1 Nb7 17. Nb5 Rf8 (Regele negru începe să fie amenințat) 18. Cd2 C:g3 (După aceasta se deschide și coloana „f”) 19. f:g3 De7 (Era mai bine 19...Rg7) 20. Dg6 Nd5 (Apără punctul f7) 21. e4 Ne6 22. Tf3 Cb7 23. Td1 C:d8 24. Nc4 Rg8 25. Dg7 D:f8 (Altfel se pierde pionul h6) 26. Nb5 + negrul cedează, deoarece la 26...Nd7, urmează 27. N:d7 + R:d7 28. T:f7 + și albul câștigă, iar la 26... Re7 27. Df6 mat.

PROBLEMĂ DE V. FILIMONIHIN

Premiul I la concursul filinilor autori, organizat de revista „Šahmat v SSSR”



Mat în 2 mutări

(Alb: Rc7, Da1, Ta6, Tb8, Ne2, Cb4, Pp.c3, e4. Negru: Rc5, Nc8, Ne1, Cb7, Pp. a5, e6, d7, f4)



LA LACUL SĂRAT, ÎN 1909

Acest „Casino” era localul cel mai de lux, cel mai atractiv din Lacul Sărat, acum vreo jumătate de secol. Interesante sînt rețelările scriitorului Panait Istrati (pe vremea aceea, portar la o vilă de aci):

„A-i curăți (clientului) zilnic camera, hainele și ghețele, a-i răspunde instantaneu la orice chemare, a alerga într-un suflet cînd te trimite undeva și, la plecare, după ce i-ai pus bagajul la trîsură, să aștepți smerit să-ți arunce un mizerabil franc, această e culmea lășității”.

De atunci a trecut jumătate de secol. În viața celor ce se află în serviciul hotelurilor la orașe ori în stațiunile balneo-climaterice s-au schimbat multe. Dar în primul rînd munca lor se bucură azi de clase și prețuire.



DISPARITIA DOSARULUI CENUȘIU! Bobița, detectiv amator...



DE GEORGE ȘOIMESCU
CAPITOLUL XVI: „MISTERUL BLOCULUI DE GHEATĂ”

Rezumatul cap. precedent
Instalați în mașina frigorifer, cei doi detectivi ajung în Capitală, însă...

CANTONUL LĂSA PE TROTUARUL DIN FAȚA MAGAZINULUI O CANTITATE DE BLOCURI DE GHEATĂ, PRECUM ȘI PE CEI DOI PASAGERI!
TIBICĂ ȘI SING-SING.



ASTEPTÂNDU-ȘI MAESTRUL, TIBICĂ FU INTRIGAT DE SING-SING...



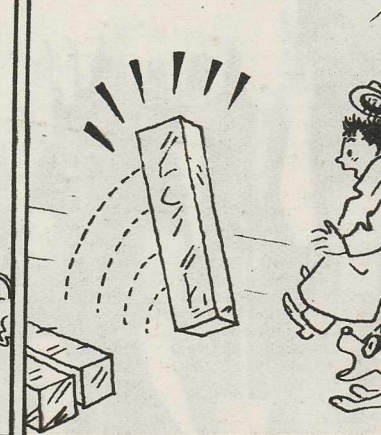
... CARE LĂTRA FURTOS LA UN BLOC DE GHEATĂ CE STĂTEA ÎN PICTOARE...



CA SĂ-L POTOLEASCĂ, TIBICĂ CULCĂ BLOCUL ÎN RÂND CU CELELALTE.



DAR... STUPOARE! BLOCUL SE RIDICĂ DIN NOU, SINGUR, ÎN PICTOARE.



ABIA ACUM TIBICĂ ÎȘI DĂDUSE SEAMA: ÎN BLOC ERA... **BOBIȚA**



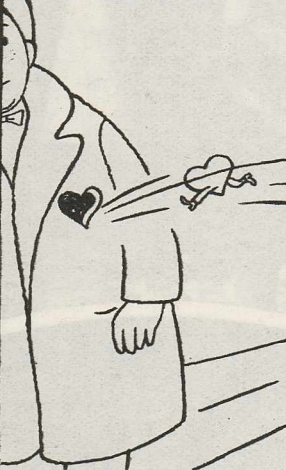
ÎNTR-O CLIPĂ TIBICĂ ÎI LUI ÎN BRAȚE ȘI ÎNTRĂ ÎN CURTEA MAGAZINULUI, CAUTÂND O SOLUȚIE...



PĂTRUNSE ÎNTR-O ÎNCĂPERE DIN SPATELE MAGAZINULUI, ÎI REZEMĂ DE UN CALORIFER ȘI ÎNSFÎȘĂ, MARELE DETECTIV ÎNCEPU SĂ SE TOPEASCĂ.



LUI TIBICĂ ÎI VENI ÎNȚIMA LA LOC.



ÎN ACEST TIMP, CELE DOUA BĂTRÂNE - CARE NU ERĂU ALTELE DECÂT LUMINȚA ȘI FRIGĂNTA DEGHIZATE-ÎN ZĂRINDA DE FRIGER, INSTALAT LA BUFETUL DE LA PARTER, ELE TRECURĂ MAI DEPARTE CAUTÂND CU PRIVIREA DE CEI DOI TÎNERI, GATA SĂ INTERVINĂ DACĂ VA FI NEVOIE...



ELIBERAT DIN BLOCUL DE GHEATĂ, BOBIȚA ÎȘI AMBRĂȚEA DE ASTĂ DATĂ SALVATORUL. ACEASTA SCENĂ CE AVEA LOC ÎN CRAMA, MAGAZINULUI UNIVERSAL, FĂCUSE SCURTĂ DAR EMOTIVĂ.



ȘI ACUM, AJUNGE CU ÎNDURĂȘĂRILE, DĂMĂ PE LOC LÎNGA BUTOACELE DE COLO, SUPRAVEGHEAZĂ ȘI NU TE MIȘCĂ PENTRU NIȚIC ÎN LUME. EU MĂ DUC CU SING-SING, SĂ ANCHETEZ PRIN MAGAZIN.



TIBICĂ SE POZĂ HOTĂRÎT LÎNGĂ UN BUTOI, CÎND, UN RESPONSAABIL GRĂBÎT SE APROAPE ÎN FUGĂ, CU UN FURTUN ÎN MÎNĂ.



„A, ESTE NOUL NOSTRU VÎNZĂTOR, TRAGE VINUL CARE A MAI RĂMAS DIN BUTOIUL MARE ÎN CEL MIC. TOATĂ CANTITATEA O DUȘI ÎN VÎNZARE. FIȚI ATENȚ LA BONURI!”



RESPONSABILUL DISPARIȚIEI, ÎAR TIBICĂ ÎNAINTE SĂ FI PUTUT SCOATE UN CUVÎNT, FU ASALTAT DE CUMPARĂTORI.



TUNICA LUI MAHOMED

De curind a avut loc o ceremonie curioasă în saloanele din Paris ale principesei Dyang Munda de Sarawak, soția fostului moștenitor al tronului din Sarawak, un stat de pe coasta de apus a insulei Borneo. Prințesa a prezentat în fața unor înalte personalități din lumea islamică și pariziană tunica favorită a lui Mahomed. Tunica aceasta a primit-o profetul islamului în dar de la regele

Egiptului și i-a plăcut atât de mult, încât a cerut să fie înmormintată cu ea. Dar dorința nu i-a fost ascultată de urmașii săi și iată că după moartea sa, care a survenit în anul 632, tunica a rătăcit prin lume, pînă cînd a ajuns în minile unui diplomat francez care o aduse în Franța. În ultimul timp ea a devenit proprietatea principilor de Sarawak. Tunica are o lungime de 75 cm și o lățime de

68 cm, țesătura e ana-loagă cu tapetele din Orient și poartă scrise pe ea versete din Coran. Dacă tunica a aparținut sau nu lui Mahomed — acest lucru nu poate fi confirmat științific. 1326 de ani — cîți au trecut de la moartea fondatorului Islamului — sînt prea mulți pentru a permite o verificare. Pînă una, alta, afirmațiile principesei au fost luate drept bune...

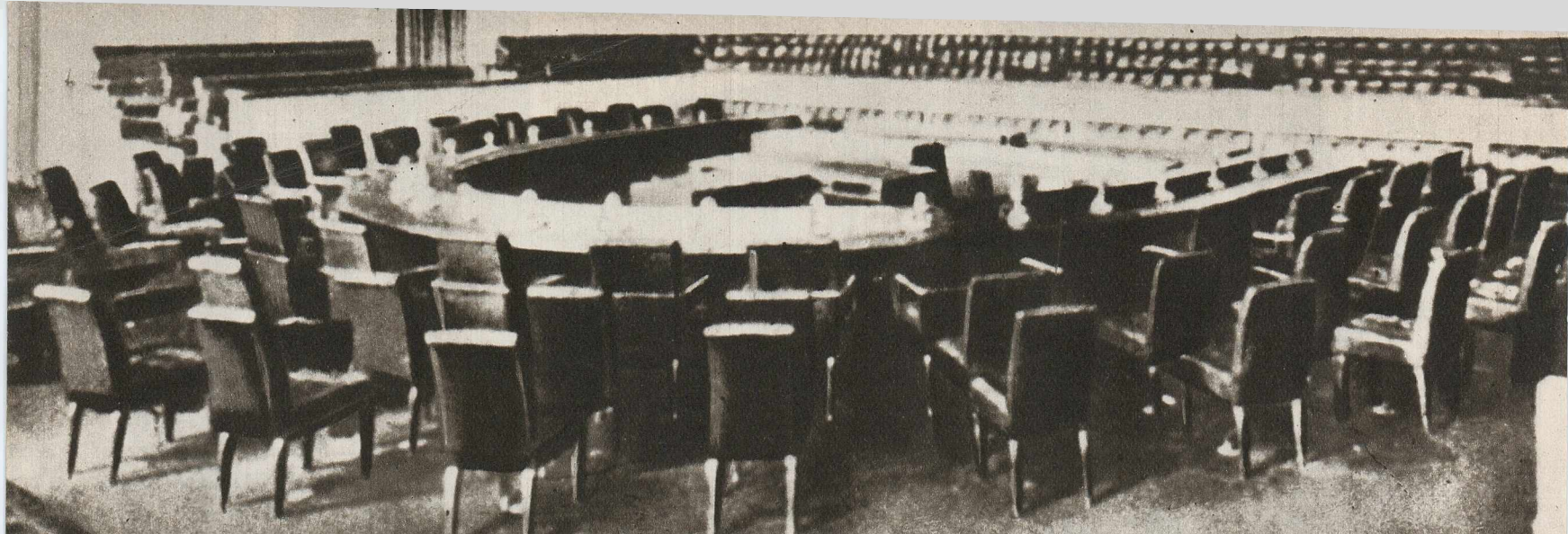


„Parisul pe gheață“ și-a mutat, pentru un scurt răstimp, sediul la... București. (Peregrinările — pare-se — îi sînt prima, și nu o a doua natură, întrucît cei 7 ani de viață ai săi nu i-a făcut... acasă, ci colindînd capitalele Europei.) Sîntem deci gazde ale talentatului ansamblu parizian de patinaj artistic, căruia elefanții, urșii, panterele și tigrii „Aeros“-ului i-au cedat politicoși oaza cercului nostru, transformat ad-hoc într-un imens patinoar. Strălucirea gheții artificiale va oglindi în aceste zile evoluțiile măiestre ale celor 30 de artiști ai ansamblului; și chiar dacă cei din sală nu au auzit încă de arta foștilor campioni de patinaj Nadine Damien, Guy Pigier, Miko Virtanen sau a colegilor lor, ei vor lua cunoștință de ea urmărindu-i în „Dansurile polovțiene“, în suita „Succesele Parisului“ sau în transpunerea coregrafică a cunoscutelor melodii „Moulin Rouge“, „Pe marile bulevarde“ și altele...

1) „Dans spaniol“ executat de ansamblul francez „Parisul pe gheață“. 2) Nu vă speriați: Nadine Damien nu cade așa ușor! Pe gheață, e în elementul său. Fotografia o prezintă interpretînd unul din aumerale sale de succes. 3) Artă patinatoarei a ajutat mult fotografului, pentru a realiza această interesantă imagine. 4) Duo Abrivard repetă un dans dificil. 5) Inge Froideval și François Vaysse, într-un spectaculos număr de patinaj artistic.

pe GHEATĂ





↑ Se vor întruni, oare, în acest an, în jurul mesei de la Palatul Națiunilor din Geneva, conducătorii marilor puteri?

Geneva 1958?...

Institute pentru sondarea opiniei publice fac anchete, personalități politice de seamă dau declarații, ziare de pe întreg globul și de diferite orientări își consacra coloane întregi uneia și aceleiași probleme majore: „*in 1958 Răsăritul și Apusul trebuie să se întâlnească!*” Este expresia celei mai arzătoare năzuinți a întregii omeniri, aceea de a-i vedea pe conducătorii marilor puteri întrunindu-se și discutând în jurul aceleiași mese problemele litigioase ce amenință astăzi pacea lumii. Și este cu atât mai mare această dorință a sutelor de milioane de oameni de pe glob, cu cât perspectivele realizării ei au crescut considerabil în ultima vreme, ca rezultat al puternicei „ofensive pașnice” a U.R.S.S., cum caracterizează ziarul francez „Combat” noile inițiative ale Uniunii Sovietice. Căci propunerea cu privire la convocarea în următoarele 2-3 luni a unei conferințe la nivel înalt, conținută în recentele mesaje adresate de N.A. Bulganin președintelui Eisenhower și premierului britanic Mac Millan, a urmat unor alte importante inițiative pașnice ale U.R.S.S. Intre acestea, să amintim hotărârea în problemele politicii externe, adoptată la ultima sesiune a Sovietului Suprem, și noua reducere — a treia în ultimii ani — a forțelor armate ale U.R.S.S. cu 300.000 de oameni. Referindu-se la acest adevărat val de inițiative, în contrast cu tergiversările la care recurg puterile occidentale în toate discuțiile și tratativele, corespondentul ziarului „Daily

Telegraph and Morning Post” scria cu vădită malițiozitate: „rușii întreprind un nou pas în momentul când reprezentanții țărilor occidentale mai discută răspunsul la mesajele din Moscova, primite în cursul lunii trecute”.

Această „incetineală” nu este însă lipsită de explicații. Ignorând voința popoarelor, campionii falimentarei politici „de pe poziții de forță” recurg la mașinațiile clasice, în scopul de a menține „războiul rece”. De altfel, Dulles, secretarul Departamentului de Stat al S.U.A., „a obiectat cu hotărâre” (după cum s-a arătat în presa apuseană), în mod fățiș, împotriva unei conferințe la nivel înalt cu Uniunea Sovietică. Dar, cum arăta ziarul vest-german „Neue Ruhr Zeitung”, „astăzi nimeni nu mai pune mare preț pe aderarea la ideile lui Dulles. Lumea este mult mai preocupată de ideile opuse, care susțin tratative cu Moscova”.

Cît privește poziția Uniunii Sovietice, aceasta a fost încă o dată fără echivoc exprimată de N.S. Hrușciov în răspunsul său la scrisoarea deschisă a renumitului filozof englez Bertrand Russell: „Sintem pentru o întâlnire a conducătorilor S.U.A. și Uniunii Sovietice. Prin urmare, de conducătorii Statelor Unite ale Americii depinde dacă această întâlnire va avea sau nu va avea loc”.

În ciuda forțelor ostile păcii, acest an trebuie să devină anul redșteptării „spiritului Genevei”. O cere o întreagă omenire...

I. CIOARĂ

...Și cuvîntul savanților



N. S. Hrușciov și D. Eisenhower „să se întâlnească și să discute în mod sincer condițiile coexistenței”.

condițiile coexistenței”.

Bertrand RUSSELL
filozof englez.

„Personal consider că... încercările de a duce tratative nu sînt niciodată inoportune și că acțiunile întreprinse în direcția reglementării nu pot fi considerate niciodată ca inoportune și inutile”.

R. B. FOSDICK
cunoscut jurist american.

„Forțele păcii trebuie să facă tot ce le stă în putință pentru a împiedica înfăptuirea planurilor americane”, (este vorba de planurile americane de creare, în cît mai multe țări membre ale N.A.T.O., a unor baze de rachete și depozite de arme atomice — n.r.).

Prof. H. BRANDWEINER
laureat al Premiului Internațional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare”.

Comentariile presei

„Nu există nici un fel de motive de a pune la îndoială sinceritatea conducătorilor sovietici, cînd ei își exprimă dorința de a evita un război nuclear”.

„Washington Post and Times Herald” (S.U.A.).

„Întreaga lume își pune speranțele în încercările sincere de a rezolva problemele litigioase, pentru ca țărilor să poată trăi alături unele de celelalte”.

„Star” (Canada).

„A sosit vremea ca lumea occidentală să revină pe scenă cu un plan tot atât de constructiv ca al mareșalului Bulganin și să răspundă astfel speranțelor întregii lumi”.

„Yomiuri” (Japonia).

„Nu ne putem permite să nu ducem tratative”.

„Chronicle” (S.U.A.).

GLASUL OPINIEI PUBLICE OCCIDENTALE

La ancheta efectuată de Institutul francez pentru sondarea opiniei publice, cu privire la oportunitatea convocării unei conferințe la nivel înalt, au răspuns afirmativ: în Franța, 74% dintre cei interogați; în Germania occidentală, 81%; în Anglia, 71%.

„Ați vrea ca între Hrușciov și Eisenhower să aibă loc o întâlnire?”

La această întrebare, lansată de cunoscutul Institut american „Gallup”, cetățenii din diferite capitale ale lumii s-au pronunțat astfel: la Atena, 71% pentru; la Helsinki, 69%; la Delhi, 69%; la Paris, 64%; la Copenhaga, 61%; la Toronto, 59%; la Stockholm, 58%; la Viena, 55%; la Washington și Chicago, 54%...

Și cifrele vorbesc de la sine...
În fotografia din stînga: „Pace!”, „Nu bombe atomice!” Iată năzuința mîinilor engleze care demonstrează pe străzile Londrei.



Opiniile unor oameni politici occidentali...

„Un acord între Est și Vest ar atrage după sine automat liniștea în acele părți ale lumii unde în prezent situația se agravează într-una”.

Cancelarul Austriei
J. RAAB

„Cea mai importantă sarcină care stă în fața noastră este transpunerea unor asemenea propuneri, ca acelea cuprinse în planul Rapacki, din stadiul lor actual de considerente generale, în acorduri internaționale concrete și amănunțite”. (Planul Rapacki este un plan de creare a unei zone denuclearizate în Europa centrală — n.r.).

Deputatul laburist englez
CROSSMANN

„Ar fi înțelept dacă noi am folosi toate posibilitățile de a duce tratative, de a ne consulta și de a ajunge la o înțelegere în legătură cu reducerea înarmărilor și reglementarea celorlalte probleme”.

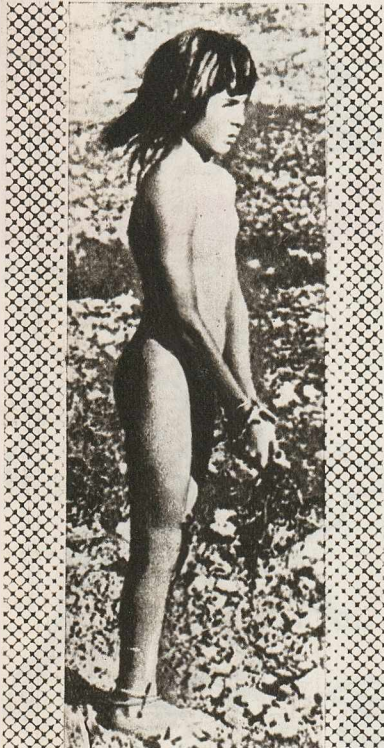
Senatorul american
SPARKMAN

membru al Comisiei senatoriale pentru afacerile externe.

„În 1958 nu există o problemă mai importantă ca cea a reluării tratativilor cu Uniunea Sovietică, pentru reglementarea problemelor existente între Est și Vest”.

Lester PEARSON
fost ministru al Afacerilor Externe al Canadei.

ÎN JURUL GLOBULUI



UN NOU MOWGLI. Un grup de vânători au descoperit în stepa Irakului un băiat în vîrstă de 13 sau 14 ani, complet sălbatic, care trăia în mijlocul unei turme de gazele. Originea băiețușului, care fugea la fel de lute ca și gazelele și se hrănea cu iarbă, este necunoscută. El urmează acum un tratament special pentru a putea fi readus la condiția intelectuală firescă vîrstei sale.



MARI INUNDAȚII au cuprins o întinsă regiune din apropierea Marsiliei. Iată cum arată una din străduțele scufundate sub apă ale satului St. Cyr-sur-1, er.



„CABINET” DENTAR... în plină stradă. De necrezut și totuși un aspect ce poate fi des întâlnit la Kam-Penh, capitala Cambodgiei, și în alte orașe ale țării. Nenumărați dentiști, ale căror „cabine” se reduc la o simplă lădiță, cîteva instrumente și un... scaunel — în tocmă ca lustragii — cutreieră neconștient străzile, în căutare de clienți. Cînd îi găsesc, procedează... ca în fotografia de mai sus.



„SONETT” se numește noul aparat de radio portativ, produs de industria ungară. „Sonett” nu depășește ca mărime proporțiile unei poze de damă, dar ceea ce deosebește aparatul de altele de acest gen este faptul că are 4 lămpi.



ÎNCONJURUL EUROPEI ÎN CAIAC. Patru studenți de la Politehnica din Gdansk (R.P. Polonă) au pornit recent într-o călătorie în jurul Europei, în caiac. Ei vor parcurge peste 3.000 km pe rîurile și canalele care străzesc Europa. Iată-i înaintea de plecare, punînd la punct ultimele pregătiri.



„STIL MOHICAN.” Iată cea mai proaspătă inovație în „arta capilară” occidentală. După ce americanii au lansat moda cheliei lucitoare „à la Yul Bryner”, iată că ei exportă acum „stilul mohican”. Primii importatori sînt falmoșii teddy-boys din Anglia. Ei l-au sfătuit și pe George Harrison, un tânăr ofițer britanic relintors de curînd din Cipru, să-și radă capul, lăsîndu-și doar o creastă de păr ondulat, de la frunte la ceafă. Iată-l deci în fotografie pe Harrison transformat în... mohican sardă. Numai că vîltoarea lui logodnică l-a avertizat că nu se va mai înfîlîi cu el pînă cînd nu va renunța la „coafura” caraghioasă.



„CALUL MECANIC” este folosit în ultima vreme ca un eficace mijloc de antrenament pentru jockeyi englezi. Calul metalic fără picioare este acționat de un dinam și execută ritmic aceleași mișcări pe care le face un cal de curse în timpul alergărilor de pe hipodrom. În felul acesta, precum se vede, călărețul se antrenează la... domiciliu, iar caii de curse sînt scutiți de eforturile suplimentare impuse de antrenamentele prelungite.



RENUMIȚII PĂPUȘARI CEHI au primit oaspeți: delegații la al V-lea Congres Internațional al teatrelor de păpuși și marionete. După cum se vede, în centrul atenției unui grup de delegați, printre care (în prim-plan) dr. H.R. Purschke din R.F.G., se află... o barză, creația artiștilor Teatrului Central de Păpuși din Praga.



AVEREA LUI FARUK, fostul rege al Egiptului, a fost scoasă la licitație de guvernul din Cairo. Licitația a avut loc chiar în incinta fostului palat al lui Faruk și a avut, bineînțeles, caracterul unei vădite demonstrații antimonarhice. În fotografie, un grup de militari indieni, aflați în trecere prin Cairo, privesc obiectele scoase la licitație.

Ecranizînd cunoscuta farsă „Familia Schimek” de Kadelburg, regizorul austriac Georg Jakoby a realizat un frumos film de epocă, la al cărui succes contribuie interpretarea comică a Theo Linggen și Oskar Syma.

Cinematografia sovietică va realiza, în colaborare cu cea bulgară, un film inspirat de romanul „În ajun” de Turgheniev, iar alături de cinematografiștii din Ungaria, două producții: un film pe temă contemporană — „Poveste adevărată” — și un alt film, închinat memoriei unui mare fiu al poporului maghiar, Mate Zalka, erou al brigăzilor internaționale din Spania.

Revenită la Paris dintr-un lung turneu, cîntăreasa sudamericană Yma Sumac a acceptat să turneze un film în regia lui André Hunebelle, film al cărui scenariu a găsit nenumărate pretexte pentru a da ocazie eroinei să-și pună în valoare calitățile vocale.

Americanii au început realizarea unui film biografic despre marea artistă franceză de la începutul secolului nostru, Sarah Bernhardt. Regia o deține veteranul David Selznick, iar în rolul „divinei Sarah” apare talentata Jennifer Jones.

Noul film al studiourilor germane DEFA, „Cel ce caută soarele”, pe care îl regizează K. Wolf, a făcut apel la trei cunoscuți actori sovietici, pentru a face parte din distribuție. E vorba de V. Emelianov, V. Avdiuşko și R. Sorohov, care interpretează în acest film rolurile unor oameni sovietici.

Ultimile alegeri din cadrul sindicatului actorilor din Franța au stabilit noul Comitet Național pentru anul 1958, președinte fiind ales popularul actor de teatru și film Gérard Philipe, iar secretari nu mai puțin cunoscuți Yves Montand, Simone Signoret, Françoise Rosay și Bernard Blier.

La concursul de scenarii de film, organizat în toamnă în U.R.S.S., au fost prezentate nu mai puțin de 2.400 scenarii, dintre care au fost premiate 22, iar altele 90 au fost păstrate pentru studiu. În majoritatea studiourilor a și început ecranizarea scenariilor premiate, printre care „Anii de foc” al lui N. Fîgurovski pe care îl realizează S. Samsonov la „Mosfilm”.

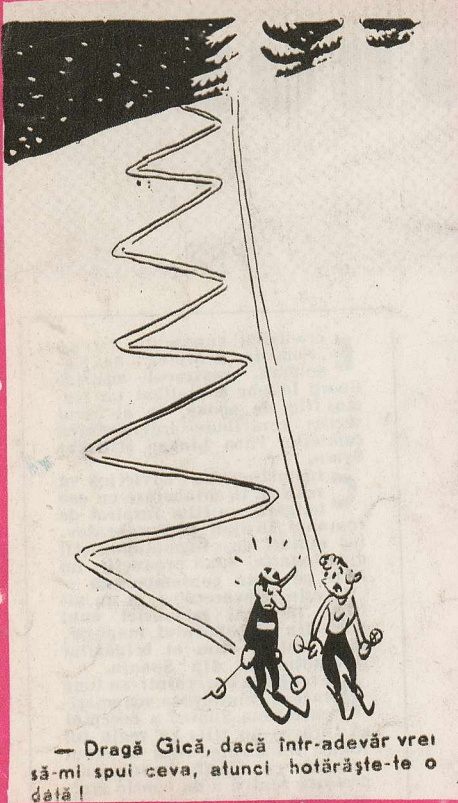


MĂRTURII ALE ISTORIEI VARȘOVI-ELI. Zidurile vechii fortărețe medievale a capitalei Poloniei, scoase nu demult la lumină, sînt în curs de reconstrucție pentru a li se îndepărta urmele vremii.

REDACȚIA : BUCUREȘTI Căsuța Postală 3507 of. 33
MAȚA ȘCÎNTEII Tel. 7.60.10 Int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR 3 luni : 26 lei
 6 luni : 52 lei
 un an : 104 lei



— Dragă Gică, dacă într-adevăr vrei să-mi spui ceva, atunci hotărăște-te o dată!



— În clipa asta trec pe lângă mine 3 concurenți: Popescu, Ionescu și unul, probabil înscris mai târziu, pe care nu-l cunosc!

WIMOP pe schi

Desene de A. MATTY



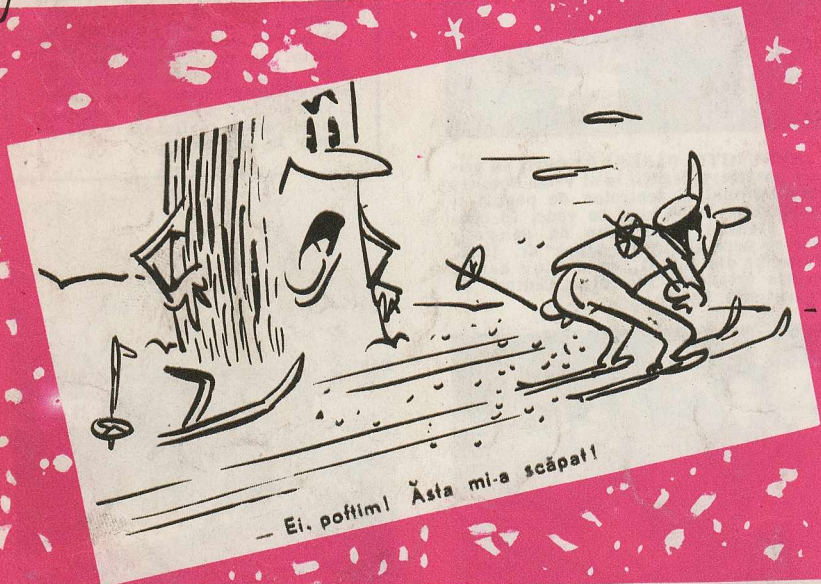
— Ei, cum a mers lecția de azi?



— Țsta probabil e prietenul tău, contrabasistul M



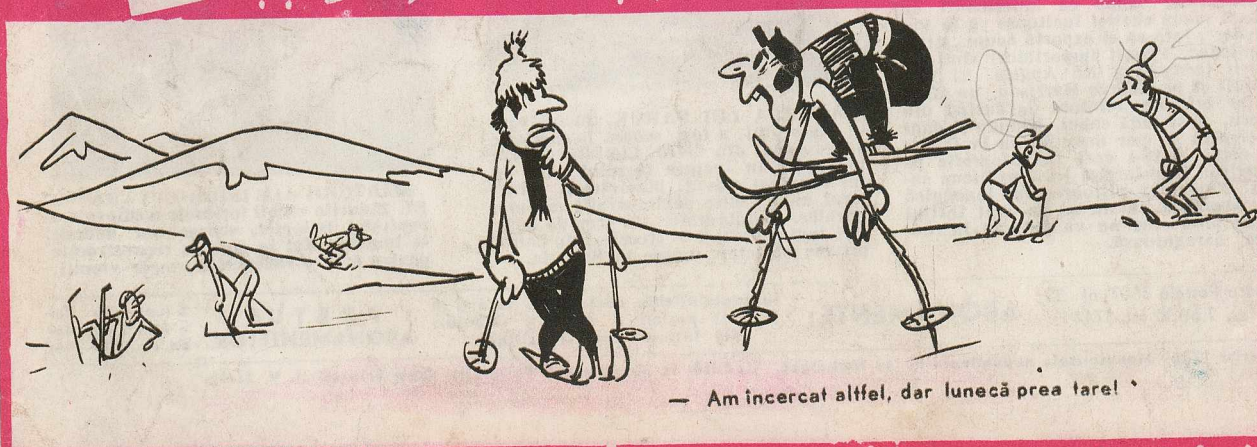
Ce-ți veni, frățioare?



— Ei, poftim! Țsta mi-a scăpat!



— E atât de bine să știi că lângă tine e cineva gata să te sperie!...



— Am încercat altfel, dar lunecă prea tare!

PREȚUL 2 LEI